

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti čk. zavodih: Ljub-
ljana št. 11842; Praha číslo 78.180;
Wien št. 105.241.

JUTRO

Anglija za popolno odpravo podmornic

**Plenarna seja pomorske razorožitvene konference —
Angleški mornariški minister za odpravo podmornic
— Francija in Italija samo za omejitve uporabe**

London, 11. februarja. AA. Davi se je sestala v Saint Jameski palači, javna plenarna seja pomorske razorožitvene konference, ki je razpravlja o vprašanju podmornic. Stanje podmorskih bojnih sil petih držav, ki so zastopane na konferenci, je naslednje: Zedinjene države imajo 122 podmornic, v gradnji 5, skupno 127; Francija 52, v gradnji 47, skupno 99 podmornic; Japonska 64 podmornic, v gradnji 7, skupno 71 podmornic; britski imperij 53 podmornic, v gradnji 10, tri nove podmornice so v gradbenem načrtu, skupno 57.

Angleško stališče

Plenarni seji je predsedoval ministriški predsednik Macdonald. V imenu Anglije je govoril prvi lord admiraliteta Alexander, ki je v svojih izjavah zastopal angleško stališče, naj se podmornice popolnoma odpravijo. Naglašal je, da zahteva Anglija po popolni odpravi podmornic ni nova. Vse angleške vlade so vedno zahtevale, naj se podmornice izločijo iz pomorskih gradbenih programov. To stališče je zastopala Anglija na washingtonski konferenci in pozneje po premirju 1918, ko so se zastopniki držav še živo spominjali bridkih izkušenj prve vojne, v kateri so se rabile podmornice v toliki meri. Človeštvo še vedno ni pozabilo grozot podmorske vojne, ki je v nasprotju z vojnim pravom in z diktati človeštva, kakor je svoječasno izjavil lord Balfour.

Zaradi tega, je nadaljeval govornik, ni nespametno zahtevati ukrepov, da se prepreči ponovitev takih dogodkov, preden premine sedanja generacija, ki jih je izkusila, in preden nastopi nova generacija, ki nima takih direktnih izkušenj. Znano mu je, da so nekatere države, zastopane na konferenci, proti popolni odpravi podmornic. Angleška delegacija pojmuje njihovo stališče tako, da potrebujejo podmornice zgolj v obrambne svrhe.

Nadalje je govoril Alexander o defenzivnem značaju podmornic. Poudaril je, da je skušala Anglija v minuli vojni uporabiti podmornice za obrežno obrambo. Kljub vsem naporom se je za poizkus ponesrečil in angleška obrežna mesta so utrpela velike gnotne in človeške žrtve. Vzrok temu ni bil daleč.

Obramba važnih obrežnih točk proti nenadnim napadom brzih ladij je v temi in v megli nenavadno težavna in tudi podmornice ne morejo v takih primerih veliko storiti. Če so podmornice na površju, niso nič hitreje od torpedov z majhno hitrostjo. Pod vodo so pa podmornice slepe ali pa vidijo zelo malo.

Zato smo mnenja, da podmornice niso glede na velike gradbene stroške posebno primerne za obrežno obrambo. Podmornice so uporabne in so se tudi rabile za velike ofenzivne operacije. Angleška podmornica lahko pokaže mnogo primerov, v katerih so se podmornice z uspehom uporabile v ofenzivnih akcijah v ozkih morjih in lukah. Nedvomno potrdijo lahko tudi druge države to dejstvo.

Govornik je nadaljeval, da noče govoriti o odvrtni vojni podmornic proti trgovskim ladjam, ko pogosto zaradi pomanjkanja rešilnih čolnov ni bilo mogoče rešiti potnikov in posadke. Katera teh obsežnih operacij, je vključil govornik, ni bila napadalnega značaja.

Kaj ne bo hranitev teh ladij tvorila nevarnosti, da bodo podmornice orožje v rokah brezobzirnih sovražnikov pri napadih, ki jih civilizirani narodi spremljajo z grozo?

Govornik je zaključil svoj govor z željo, naj bi se uporaba podmornic vsaj čim bolj omejila, če se noče odpraviti; ker bi bilo to v veliko korist človeštva.

Stališče drugih velesil

Ameriški delegat Stimson je nato z veliko energijo nastopil za popolno odpravo podmornic.

Francoski delegat Leygues je na dolgo tolmачil francosko stališče proti ukinitvi podmornic, ki so neobhodno mornariško sredstvo druge vrste in ki so članstvo za Francijo in za neno državno enoto. Francija in njena ostala ozemlja tvorijo 11 milijonov kvadratnih kilometrov in imajo 18.000 milj obale ter razpolagajo s 34.000 miljami komunikacijskih zvez. Iz tega razloga vztraja Francija na tem, da smatra podmornice za bistveno defenzivno orožje. Pripravljeni so podpisati konvencijo, ki pre-

BOMBNI ATENTAT V TRSTU

Eksplodizija velike vojaške granate v palači glavnega fašističnega glasila — Urednik Nerri ubit, trije uslužbenci nevarno ranjeni — Za storilci ni sledu — Veliko razburjenje v Trstu

Trst, 11. febr. d. Davi je bilo izdano naslednje uradno poročilo:

„Sinoči se je na hodniku palače, v kateri se nahajajo redakcijski prostori in tiskarna lista „Popolo di Trieste“ pripetila izredna eksplozija, ki je močno poškodovala tiskarno. Pri eksploziji so bili ranjeni novinar Guido Nerri, korektorja Dante Apolonio in Pino Misich ter sluga Marcel Bolle. Ranjenci so bili takoj prepeljani v bolnico, kjer sta bili Nerriju amputirani obe nogi. Nerri se bori s smrtjo. Ostali ranjenci so bili ranjeni na nogah in na trebuhu. Na kraj eksplozije so prišli zastopniki vseh varnostnih oblasti s prefektom na čelu.“

Trst, 11. februarja d. O eksploziji v prostorih glavnega fašističnega »Popolo di Trieste« se doznajajo naslednje podrobnosti: Ko se je večerno redakcijsko delo blizalo že koncu in je večina redakcijskega osebja odšla že domov, je ob 22.30 nastala na hodniku prvega nadstropja tik ob stopnišču strahovita eksplozija. V prvem trenutku nihče ni vedel, kaj se je pripetilo. Šele, ko se je panika nekoliko podela in ko je bilo slišati stokanje ranjencev, je bilo takoj jasno, da se je zgodilo nekaj ne navadnega. Eksplozija je bila tako silna, da jo je bilo slišati po vsem mestu. Ljudje so kljub pozni nočni uri z vseh strani prihitali na Trg sv. Katarine pred palačo »Popolo di Trieste«.

Palača je že od zunaj nudila sliko popolnega razdejavanja. Vse šipe so bile razbite, zidovje razkopano, vrata in okenski podboji izruvani. Iz poslopja se je valil gost dim, tu pa tam pa so švigali tudi že plameni. Takoj sta bili alarmirani policija in gasilski stražarji. Sprva nihče ni vedel, kaj se je prav za prav zgodilo. Ker je nastal v poslopju požar vsled tega, da so popokale plinove cevi, gasilci sprva niti niso mogli blizu, ker je obstajala nevarnost plinskih eksplozij. Šele, ko so zapri dovod plina, so mogli gasilci ogenj pogasiti.

Že učinek eksplozije dokazuje, da

Nova orientacija madžarske politike?

Madžarski glasovi za pomirjenje in zbližanje z Malo antanto — Sodelovanje Nemcev in Madžarov na Češkoslovškem

Bukarešta, 11. febr. M. Rumunska gospodarska revija »Argus« razpravlja o posledicah haškega sporazuma in piše med drugim, da se je tudi v Budimpešti pojavila nova mentaliteta. Skoro vsi madžarski listi razpravljajo o možnosti gospodarskega sodelovanja z Rumunijo in vsemi državami Male antante. Avtoritativni listi naglašajo zlasti potrebo boljših odošajev in tesnejšega sodelovanja na gospodarskem polju, kar je Mala antanta vedno želela, ponovno predlaga in bila vselej pripravljena sprejeti. Gospodarska vojna je bila škodljiva za vse. V kratkem se bodo pričela trgovinska pogajanja med Rumunijo in Madžarsko. Gospodarski sporazum med obema je potreben že zaradi konkurence drugih držav, potreben pa tudi zato, da odnosi ne bodo ostali taki, kakršni so bili v preteklosti.

Praga, 11. febr. M. Današnja »Narodni Politika« piše pod naslovom »Sumljivo prijateljstvo med drugim: Po haški konferenci se je začelo ponovno razvijati nemško-madžarsko prijateljstvo. Ne vemo, kdo vodi in pretežila to akcijo, dejstvo pa je, da se v taboru čeških Nemcev pojavljajo glasovi, ki zahtevajo, da morajo voditi Nemci in Madžari v Češkoslovski republikli skupno akcijo. V tem smislu sta govorila nedavno nemški poslanec Jung in socialno demokratiški poslanec Boler, ki pripadata vladni večini. Nemci in Madžari zahtevajo, da se znižajo izdatki za vojsko. Nemški govornik je naglasil, da mora priti po haški konferenci do konference v Pragi, na kateri bo treba razpravljati o odnošajih Češkoslovške do Nemcev in Madžarov. Istotako se slišijo glasovi madžarskih politikov, ki se zavzemajo za češko-madžarski sporazum. V tem smislu je govoril nedavno grof Apponyi, ki je vse doslej največji sovražnik Slovkov na Madžarskem. Mi samo opozarjamo, zaključuje list, pazite, da ne bo na škodo republika in pred vsem ne storite ničesar brez Slovkov.«

Regulacija izseljeniškega prometa

Delo na izredno važnem zakonskem načrtu — Ureditev izseljevanja in notranje kolonizacije — Olajšanje povratka izseljencev

Beograd, 11. februarja č. V ministrtvu socialne politike in narodnega zdravja pripravljajo zakon o reguliranju izseljeniškega prometa v naši državi. Zakon ne bo vseboval le predpisov o izseljevanju naših ljudi v inozemstvo, temveč bo urejal tudi kretnje inozemskih delavcev v naši državi. V zakonu so določena zlasti sredstva za omejevanje izseljevanja naših državljanov, kakor tudi za omogočanje in olajšanje vrnitve naših izseljencev v domovino. Novi zakon bo imel torej velik socialni pomen, zlasti ker bo urejeval tudi notranjo kolonizacijo. Posamezna poglavja načrta govorijo o zaščiti izseljencev in o uvedbi zavarovanja za roditelje naših izseljencev, kateri se nanesrečijo v prvem letu svojega življenja izven domovine. Določene so podpore do 25.000 Din. Nadaljnja poglavja vsebujejo določila o izseljeniški oblasti ter njihovih organizacijah in odredbe o strogi kontroli pri prevažanju naših delovnih moči v inozemstvo. Določene so zelo stroge sankcije za vsako zlorabo na tem polju. Novi zakon vsebuje dalje določbe o kontroli nad inozemskimi državljani, ki prihajajo k nam na delo. Posebno poglavje regulira notranjo kolonizacijo, ki naj reši vprašanje našega izseljevanja. Pri izdelavi zakona sodelujejo ministrtva socialne politike in narodnega zdravja, kmetijstva, notranjih poslov in javnih del, da bi se omogočilo preseljevanje siromašnega naroda iz onih krajev naše države, kjer vlada pomanjkanje, v bogatejše pokrajine Jugoslavije.

Supilova ulica v Zagrebu
Zagreb, 11. februarja. n. V zagrebškem predmestju »Na Kanalu« je imenovalo mestno zastopstvo glavno ulico po Franju Supilu.

gre za peklenški stroj večjih dimenzij. Na podlagi drobcev, ki so jih našli na licu mesta, so strokovnjaki ugotovili, da gre za peklenški stroj, ki je bil sestavljen iz vojaške granate dalekometnih obalskih topov, kalibra 149 mm, v kateri je bilo 30 do 35 kg ekrazita. Peklenški stroj je bil položen na stopnišču za vrata, ki vodijo iz redakcijskih prostorov v tiskarno. Ali je bil peklenški stroj sprožen z uro in električno baterijo, ali pa prižgan z vžigalno vrstico, se ni dalo ugotoviti.

Nihče tudi ne more pojasniti, kako je bilo mogoče spraviti peklenški stroj v poslopje, ki je bilo vedno najstrožje zastraženo. Prav tako je nepojasnjeno, kako so prišli storilci v posest vojaške granate.

Atentat je bil tako dobro pripravljen in organiziran, da se o storilcih ne more najti nobenega sledu. Domnevajo, da je atentat delo komunistov, ne manjka pa tudi glasovi, ki pripisujejo napad s peklenškim strojem fašizmu nenaklonjenim slovanskim elementom. Oblasti so zaslile vse uredništvo in tiskarniško osebje ter dne druge ljudi. Tekom današnjega dne je bilo izvršenih več aretacij, vendar pa ni mogoče doznati podrobnosti o poteku preiskave. Tudi listi ne smejo o tem ničesar poročati.

V mestu je eksplozija izzvala veliko razburjenje. Vso noč in ves dan je bila zbrana pred poslopjem »Popolo di Trieste« velika množica ljudi, ki je živahno razpravljala o atentatu in pričela manifestacije za fašistični režim. Gasilci so bili ves dan zaposleni z zgradbo podpor in z odstranjevanjem porušenega zidovja. Zadnji del palače, kjer je nameščena tiskarna, je ostal nepoškodovan, tako da je »Popolo di Trieste« danes normalno izšel. Redakcijske prostore so premeštili v sosedno hišo.

Glede na vedno pogostejše napade na fašistične predstavnike in institucije, so bile danes v vsem mestu pojačane straže. Tudi redakcija »Piccola« je pod stroгим nadzorstvom.

Novi vseučiliški zakon

Beograd, 11. febr. n. Rektorji zagrebške, beogradske in ljubljanske univerze dr. Belobrk, dr. Mitrović in dr. Dolenc, so danes nadaljevali konferenco o novem vseučiliškem zakonu. Nato so razpravljali z zastopniki ministrtva prosvete ter bili tudi osebno pri ministru prosvete g. Maksimoviću. Vseučiliški zakon bo v kratkem objavljen in uveljavljen.

Naši trgovski stiki s Finsko

Beograd, 11. febr. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je prejel daljše poročilo od našega generalnega konzulata v Helsingforsu. Poročilo vsebuje podatke o dosedanjih trgovskih stikih med Jugoslavijo in Finsko in ugotavlja, da te zveze niso take, kakršne bi morale biti. Predvsem manjka trgovinska pogodba, ki bi nam dajala pravico največjih ugodnosti. Finska tržišča niso prirejena za naše blago. Transportna sredstva so dokaj draga. Nadalje ni med našimi in finskimi bankami potrebnih poslovnih stikov. Kot zadnji razlog navaja poročilo, da je finsko javno mnenje prav alabo poučeno o splošnih političnih in gospodarskih razmerah v naši državi. Poročilo opozarja na razne ukrepe, ki bi bili potrebni, da bi se stanje izboljšalo. Predvsem je treba skleniti trgovinsko pogodbo, olajšati transportne zveze, znižati tarife, izločiti posredniške spediterje, ki zaslužijo 100 do 200% itd. Finska tržišča se predvsem zanimajo za našo moko, za vse vrste žitaric, za fižol, grah za suho in sirovo sadje, za konservirana živila in slične predmete. Veliko povpraševanje je tudi po orehovem in hrastovem lesu.

Pogajanja s Turčijo

Carigrad, 11. februarja. M. »Glasnik d'Orient« poroča, da je prišel v Carigrad turški poslanik v Beogradu Hajdar beg. V razgovoru z novinarji je izjavil, da potuje v Angoro, kjer bo poročal turški vladi o svojih pogajanjih z jugoslovensko vlado glede turških posestev v Jugoslaviji.

Glavni sanitetni svet

Beograd, 11. februarja. n. Danes je v ministrtvu socialne politike in narodnega zdravja nadaljeval Glavni sanitetni svet svoje delo. Pretrgal je v glavnem sodno-medicinska vprašanja ter pravilnik o izvrševanju zakona o nalezljivih boleznih.

Okrožno sodišče na Sušaku

Sušak, 11. februarja. n. Na Sušaku bo v najkrajšem času ustanovljeno okrožno sodišče. Podnačelnik mestne občine Ružič se mudi z mestnim finančnim referentom v Beogradu, da uredi v ministrtvu pravde vse potrebno za ustanovitev

Tržaški atentat

Ljubljana, 11. februarja. Strašni atentat, ki je bil izvršen v Trstu na redakcijo dnevnika »Popolo di Trieste«, je tudi pri nas vzbudil globok vtis. V Italiji se od časa do časa pojavljajo — enkrat na severu, enkrat na jugu države — nasilna dejanja, ki obračajo na sebe pozornost sveta. Fašistični krogi jih ocenjujejo kot čine brezvestnih desperadov, ki menijo, da bodo mogli z obupnimi razdiralnimi dejanji omajati zaupanje v trdnost režima, protifašistični elementi zopet bi hoteli videti v takih dogodkih izraz vedno večjega nezadovoljstva širokih narodnih mas v Italiji. Nesporno bo najnovejša krvava žaložna v Trstu silno odjeknila v svetu, če vsled dejstva, da se je atentat izvršil sredi dobro čuvanega velikega mesta in v centru primorske fašistične organizacije.

Granata, ki je eksplodirala v prvem nadstropju palače glavnega fašističnega lista »Popolo di Trieste«, je bila težka vojaška granata največjega kalibra. Iz katerega vojaškega magazina je bil vzlet velik naboj, za katerega transport je bilo sigurno potrebnih več ljudi, in kako je mogel biti neopaženo nameščen v notranjosti stalno dobro zastražene palače fašističnega glasila, je uganka, katero bo pač razrešila preiskava. Preiskava bo tudi dognala krivice ter njihove nagibe. Tržaški listi so že danes zjutraj pričeli s prstom kazati na vse strani. Kdor se jim ne zdi prijatelj fašističnega režima, ta se jim zdi sumljiv, da je povzročitelj ali pa izvršilec atentata.

Človeško razumljiva sta strah in razburjenje, ki vladata v Trstu, in ogorčenje, ki napolnjuje fašistične voditelje. Opetovani atentati na Mussolinija, atentat na prestolonaslednika v Bruslju —

dogodki, ki so se po srečnem naključju iztekli brez škode — in druge nasilnosti, ki si sledijo druga drugi v skoraj rednih presledkih, so pojavi, ki se jim živci težko upirajo. Splošno vznemirjenje, ki vlada v Italiji že od Bruslja sem, zato ni nič čudnega in napočno bi bilo, mu dati večji značaj, nego mu gre v resnici. Mislimo, da imajo organi javnega mnenja predvsem nalogo, javno razburjenje kalmirati, ne pa pomagati, da se obča nervoznost še bolj širi.

Tem bolj, ker si sme biti vsa italijanska javnost na čistem, da je ves civilizirani svet soglasen v obsodbi podobnih nasilnih činov, kakršni je zadnji tržaški. Ali je hotel atentator zadeti fašističnega nasprotnika? Zadel je le nedolžne žrtve, svojo težko službo opravljače urednike, tiskarske nameščenice, redakcijske uslužbenke. S stališča kulture in humanosti je tako dejanje vredno najtežje obsodbe. Se posebej pa mora izzvati splošno sočutje smrti vestnega novinarja. Urednik Fernando Neri je padel kakor vojak na bojišču in brez ozira na politične in nacionalne razlike ga bodo novinarji vsega sveta uvrstili med mučnike svojega težkega poklica. Razdejanje redakcije in tiskarne katerega koli javnega glasila je čin surovega barbarstva. Bombe in pekleniški stroji, požig in razdejanje niso plemična sredstva kulturnih narodov proti kulturnim institucijam in časopisom. Kakor smo svojčas globoko obžalovali in iz dna duše obsojali zločinski požig tržaškega Nardonega doma in opetovane divjaške napade na redakcijo in tiskarno »Edinosti«, tako moramo kot kulturni ljudje obsoditi tudi barbarsko poruševalno delo preteklih noči. Prepričani smo, da je v tej sodbi soglasna vsa Evropa.

Kje se pričena vzhod?

Beograjska »Politika« poroča: Znani ameriški publicist Hamilton Armstrong je izdal nedavno knjigo o balkanskih državah pod naslovom: »Kje se pričena vzhod?«. V knjigi opisuje razmere na Balkanu, zlasti pa politične razmere v Jugoslaviji, Rumuniji, Albaniji in Grčiji. Piše, da je dober poznavalec razmer na Balkanu, saj je bil svojčasno v Beogradu ameriški vojaški ataše, zatem pa je večkrat prepotoval balkanske države. Postal je eden najboljših naših prijateljev v inozemstvu. S profesorjem Pupinom in dr. P. Karovičem, svojčasnim generalnim konzulom v New Yorku, je osnoval ameriško-jugoslovensko društvo za pospeševanje čim boljših odnosov med Ameriko in Jugoslavijo. Danes je g. Armstrong glavni urednik največje politične revije v Ameriki »Zunanjia politika«. Že prej je izdal knjigo »Novi Balkan«, ki mu je pridobil sloves enega najboljših poznavalcev balkanskih razmer. V svoji zadnji knjigi: »Kje se pričena vzhod?« opisuje Armstrong najnovejša razmerja v Jugoslaviji ter naveda izredno jasno in točno vzroke, ki so nujno dovedli do 6. januarja. Nato podaja glavne ideje in značilnosti novega stanja ter poudarja posebno simpatični manifest kralja Aleksandra od 6. januarja in potrebo upravne decentralizacije države, ki še ni bila izvedena v času, ko se je njegova knjiga tiskala. S komentarji navaja vse važnejše zakone in dejanja novega režima ter naglašajo zaupanje prebivalstva v kralja Aleksandra in njegovo vlogo. Z jasnimi potezami označuje cilje sedanjega režima ter nudi dokazne tudi za gospodarski razvoj Jugoslavije v novem stanju. Nadalje navaja industrijska podjetja, v katerih je soudeležben inozemski kapital, in ukrepe za pospeševanje privatne industrije. O kralju Aleksandru pravi, da »spada v vrste najbrabrejših in najumnejših evropskih državnikov«, da je »zelo redek pojav med vladarji«, da je »najbolj strpljiv, najumnejši in najvestnejši človek v svoji državi«.

V posebnem poglavju svoje knjige navaja Armstrong kratko zgodovino in položaj Slovencev, pri čemer poudarja njihovo patriotsko zadržanje v času vojne. Nad pol milijona Slovencev, pravi, se nahaja pod tujim jarmom, večinoma v Italiji. V primeru evropskega pregružiranja in priključitve Avstrije k Nemčiji bodo Slovenci obramba pred germanskim prodiranjem k Jadranu, s čimer bodo pridobili večjo veljavo tudi v notranji politiki, ker bodo zavzemali osrednjo postojanko v računih dveh svetovnih prestolnic, Berlina in Rima. V primeru priključitve Avstrije k Nemčiji bi se moralo revidirati vprašanje Koroske, kjer živi mnogo Slovencev, ki niso zadovoljni s svojo sedanjo usodo. V času prelomnice je glasovalo za Avstrijo mnogo Slovencev iz strahu in Avstrija sedaj zares preganja Slovence, ki so glasovali za Jugoslavijo, kakor tudi iz gospodarskih in verskih razlogov. Toda ta antagonizem ob meji ne vpliva na dobre odnose med Dunajem in Beogradom. Z rapalske pogodbe, pravi nadalje Armstrong, je bilo izročenih 480.000 Jugoslovenov Italiji, dočim se v Jugoslaviji nahaja le 7.000 Italijanov, razkropljenih po raznih delih države. Potujoč skozi Gorico in Kras po Italiji je Armstrong dobil vtis, da žive tamkaj samo Slovenci, ki jih italijanski fašisti terorizirajo in zatirajo pri vsakem koraku. To je velik vzrok napetosti odnošajev med Italijo in Jugoslavijo.

Pisec govori z neobičajnim poznavanjem skoro o vseh zunanje-političnih odnošajih Jugoslavije. Z istim poznavanjem in jasnostjo opisuje tudi razmere v drugih balkanskih državah. Zlasti se bavi s sporom Grčije in Italije zaradi otočja Dodekaneza, ki ga Italijani nasilno poitalijančujejo in utrjujejo, da bi ustvarili na njem močno osnovo za nadaljnje prodiranje na vzhod in za premoč na Sredozemskem morju. Grki smatrajo, da je vprašanje Dodekaneza še nerešeno in ga samo iz oportunističnih razlogov ne postavljajo sedaj na dnevni red, ker upajo, da bo prišla primerna prilika, ko se bo to vprašanje rešilo v njihovo korist.

Govore čez Rumunijo, Bolgarski in Albaniji poudarja pisec potrebo soznanja in sodelovanja balkanskih narodov, ki se morajo samo na ta način obvarovati pred imperializmom nekaterih velešil. O Bolgarski ugotavlja, da dela novi režim v Beogradu za vzpostavitev prijateljskih odnosov z

njo, pri čemer pa tvori nalvečino oviro tororistična akcija makedonskijuh. Bolgarska vlada bi mogla izkoristiti notranja krvava obračunavanja med makedonskijuh juščimi in vzpostaviti prijateljske odnose z Jugoslavijo, ako bi imela za to dovolji volje in poguma. Armstrong ugotavlja, da bi za Bolgare bilo najbolje, ako bi se vrnili k zunanji politiki, ki jo je začrtal pokojni Stamboljski in ki jo še danes zastopa bolgarska zemljedelska stranka. To je politika čim intimnejših odnosov z Jugoslavijo, ker je sporazum Jugoslavije in Bolgarije najboljši jamstvo za mir na Balkanu.

Posebno zanimiv je v Armstrongovi knjigi oddelek o Albaniji. Predvsem ugotavlja, da v albanskem vprašanju nista postopala niti konferenca veleposlanikov niti Društvo narodov, kakor bi bilo potrebno in kakor se je postopalo z drugimi manjšimi državami. Albanija se je enostavno prepustila Italiji, politično, gospodarsko in finančno. S tem je konferenca veleposlanikov zadala prvi udarec Društvu narodov, ker je prepustila Italiji jamstvo za integriteto Albanije, ki bi ga moralo prevzeti Društvo narodov kot celota. To je tudi služilo kot podlaga transkum paktu, ki jamči stalnost albanskih mej ter režim kralja Ahmeda Zogu, s čimer je bilo postavljeno končno varstvo Italije nad Albanijo. Potom Albanske banke je Italija gospodarsko zasvojila Albanijo, ki jo popolnoma eksploatira. Italija je to gospodarsko premoč oiačila s posojilom Albaniji, ki ne more plačati niti obresti, še manj pa odkupiti postavine, ki jih je dala za posojilo. Italija gradi sedaj v Albaniji od morskih pristanišč proti jugoslovenski meji strateške ceste, ki nimajo nobenega trgovskega značaja. Italija tudi organizira albansko vojsko ter nabavlja zanj vsa sredstva.

Kljub temu upa Armstrong, da se bo odstranila nevarnost za mir, ki je nastala zaradi sedanjega položaja Albanije. Anclita ne bo nikdar dovolila Mussoliniju, da bi začel v kake vojne pustolovščine. Najboljši rešitev pa vidi Armstrong v tem, da bi se Društvo narodov zainteresiralo neopredno za albanski problem in preprečilo bankrot Albanije, ki se približuje.

Iz vsega navedenega je jasno razvidno, kako velikega pomena je knjiga Armstronga za informiranje inozemske javnosti o balkanskih problemih. Poučena je tudi za balkanske narode same, ker dokazuje, da je njihov povprečni moč le v čim tesnejšem sodelovanju.

Obiava avstrijsko-italijanske pogodbe

Dunaj, 11. februarja s. Danes je bilo objavljeno besedilo prijateljske in razsodične pogodbe med Avstrijo in Italijo. Pogodba se ne razlikuje v ničemer od drugih takih pogodb. Obe državi sta dolžni, da bosta v bodoče vse spore, ki se ne morejo rešiti po običajnem diplomatskem postopu, izročili spravnemu postopanju. Ako se spor tudi po tem postopu ne bi rešil, se bo predložil razsodniku ali pa mednarodnemu razsodniku v Haagu. Obe stranki bosta imenovali petčlansko komisijo po enega člana po svoji volji, ostale tri člane pa sporazumno. Trije člani ne smejo biti državljani ne ene ne druge države, v kateri tudi ne smejo bivati ali biti v njeni službi.

Obletnica lateranske pogodbe

Rim, 11. februarja. AA. Vsi listi posvečajo današnji obletnici lateranske pogodbe obširne komentarje. Vsi so mnenja, da pomeni ta pogodba velik dogodek in da so bila z lahkoto odstranjena kasnejša nesoglasja. »Osservatore Romano« pravi, da je poteklo ravno leto dni, odkar je bil vzpostavljen v Italiji verski mir po zaslugi dobrote najvišjega očeta, modrosti kralja in genija velikega državnika. Kasnejši dogodki niso mogli omajati impozantne monumentalne stavbe. Še vedno pa bodo uspehi v bodočnosti, ko bo treba uveljaviti verski mir v zgodovini sveta in civilizacije.

Pismo belgijskega kralja min. predsedniku

Kralj Albert proti očitkom nacionalistov in v obrambi socializma — Demonstracije flamskih nacionalistov proti kraljevi rodbini

Bruselj, 11. februarja, s. Kralj Albert je poslal ministrskemu predsedniku Jaspardu pismo, ki je zaradi svoje plemične vsebine zbudilo precejšnjo pozornost in ki ima svoj vzrok brezdvomno v težkem notranjem političnem položaju, v katerem se nahaja Belgija. Pri svojem imenovanju vlade Della Croix so nacionalistični krogi trdili, da je bila ta vlada mogoča samo zaradi intrig in rovarjenja. Sedaj se kralj Albert v svojem pismu brani ne samo proti tem očitkom, temveč zagovarja tudi socializma. Pismo veli, da si kralj prilašča pravico braniti svoje dostojanstvo kot človek in vodja države. Smatra pa tudi za svojo dolžnost nastopiti za one, ki se jim očita očitna rovarjenja. Njemu ni nihče nikoli grozil z revolucijo, ako ne bi hotel dati demokraciji koncesij.

Tudi flamsko vprašanje se je v zadnjih dneh zelo poostriko. Včeraj se je celo dogodilo, da so v Anversu izžvižgali prestolonaslednika Leopolda, o priliki neke operne predstave pa so flamski nacionalistični omladinci demonstrirali pred opero, ko se je prikazala kraljevska dvojica. Zaradi flamskega vprašanja bo Jaspard mogoče skušal sestaviti vlado nacionalne enotnosti. Ker pa so socialisti svojčas sklenili, da nikakor ne bodo stopili v kako vlado, preden ne bo prišlo do novih volitev, računajo, da je hotel kralj Albert s svojim pismom pridobiti socialiste za politično sodelovanje.

Burov postane ministrski predsednik?

Težkoče pri rekonstrukciji bolgarske vlade — Burov naj preskrbi veliko inozemsko posojilo — Napeta volilna borba za občine

Sofija, 11. februarja. M. Kakor kažejo vsi znaki, je nameravana rekonstrukcija bolgarske vlade na velike težkoče. List »Pladne« poroča med drugim, da je določen za bodočega ministrskega predsednika sedanjí zunanji minister Burov. Krogi, ki žele Burova na predsedniškem mestu, smatrajo, da bi bilo to Bolgariji v korist že zaradi zvez, ki jih ima Burov z inozemstvom. Vlada Burova bi mogla najeti večje inozemsko posojilo, ki je potrebno za gospodarsko konsolidacijo. Burov sam pa po informacijah njegove okolice misli, da bi bilo umestnejše, če bi se rekonstrukcija vlade odgodela vsaj za mesec dni.

Vse kaže tudi na to, da bo pri rekonstrukciji vlade igral veliko vlogo predsednik Sobranja Cankov, ki se naslanja na močno skupino Demokratičskega zgovora.

Sofija, 11. februarja. AA. Borba za občinske volitve je v polnem razmah. Vsi ministri in predsednik vlade Ljapčev so ošli na agitacijo in se mude predvsem v plovdivskem okraju.

Tekom volilne kampanje je imel predsednik bolgarske vlade g. Ljapčev v Plovdivu govor, v katerem je napovedal, da bo po občinskih volitvah postavljeno na dnevi red vprašanje rekonstrukcije vlade, za kar ne bo nikake zapreke. Dodal pa je, da je rekonstrukcija vlade mogoča samo iz vrst »Demokratičskega zgovora«. Ta rekonstrukcija zalo ne bo prinesla onih izenaženj, ki jih mnogi pričakujejo.

Poljsko-estonsko prijateljstvo

Demanti vesti o polizkušenem atentatu na predsednika estonske republike — Predsednik Strandman odpotoval iz Varšave

Varšava, 11. februarja AA. Včeraj je znaní minister grof Zaleski priredil banket na čast predsedniku estonske republike g. Strandmanu. Na banketu so bili predsednik poljske republike Mošicki ter mnoge ugledne osebnosti iz Poljske in Estonije. Ob 5. popoldne je bil svečan sprejem estonskih gostov v občinski palači, zvečer pa je predsednik estonske republike Strandman priredil svečano večerjo v prostorih estonskega poslanstva.

Varšava, 11. februarja AA. Ker se je zvedelo, da je »Berliner Tageblatt« pričel brzojavko iz Varšave o dozvednem poizkusu atentata na predsednika estonske republike Strandmana, se kategorično ugotavlja, da je ta vest povsem neresnična. V trenutku, ko se je Strandman vozil mimo univerze, se je nekdo skušal vreči pred njegov avtomobil pa so pa prisotni pravčasno dvignili. Pri zaslišanju je izjavil, da je hotel nekaj zelo važnega sporočiti predsedniku poljske republike Mošickemu. Pri tem očitno blaznem človeku niso našli ne orožja, niti drugega predmeta, ki bi opravičeval sum za zločin.

Varšava, 11. februarja AA. Predsednik estonske republike Strandman je noč odpotoval iz Varšave v Reval. Na postaji so se od njega poslovili predsednik poljske republike Mošicki, člani vlade, diplomatski zbor ter predstavniki poljskih vojaških in civilnih oblastev.

Učiteljska deputacija v Beogradu

Beograd, 11. februarja. Te dni so se mudili v Beogradu zastopniki UJU iz Dravske banovine, ki so skupno z beograjskim vodstvom učiteljske organizacije posetili razna ministrstva, da poročajo o sedanjem stanju učitelstva.

Vodilni član deputacije je vašemu poročevalcu s lepimi vtisi komentiral obiske v prestolnici. Učiteljska deputacija je bila najprej sprejeta pri finančnem ministru g. dr. Švrljugu. O tem obisku je poročalo »Jutro« že med telefonskimi vestmi. Zastopniki organizacije so g. ministra opozorili na dejstvo, da je ostalo materialno stanje učitelstva z novim zakonom o narodnih šolah nespremenjeno. G. minister je izjavil, da pridejo učiteljske težnje v razpravo pri regulaciji uradniškega zakona, ki je ravno sedaj na dnevnem redu. Prosvetni minister g. Boža Maksimović je sprejel učiteljsko deputacijo v enourni audijenci: dal si je obširno poročilo o položaju in razmerah učitelstva. G. minister je polasnil, da mu v zakon o narodnih šolah ni bilo mogoče vnesti tudi regulacije materialnega položaja učitelstva in je tudi on opozoril na novi splošni uradniški zakon. Zastopniki so dalje opozorili g. ministra, da je z zadnjim zakonom izgubilo učitelstvo pravico 32-letne službene dobe. Predložili so mu tudi nekatere želje iz vrst šolskih upraviteljev, ki ne dobivajo za svoj posel nikake upraviteljske doklade, in ga prosili, naj se ne ukine državna stanarina, ker bi sicer dobili šolski upravitelji na deželi po novem zakonu manjši plače kakor so jih imeli doslej. G. minister je sprejel podrobno sestavljeno spomenik z nasveti, kako naj se izboljša materialni položaj nameščenecv njegovega resora.

Važen uspeh pa je dosegla deputacija že takoj v Beogradu. G. prosvetni minister je namreč takoj ukrenil potrebno, da pride v komisijo za revizijo uradniškega zakona tudi zastopnik II kategorije, ki ji pripadajo učitelji. Tudi v zadevi pravilnika k zakonu o narodnih šolah je deputacija zaprosila g. ministra, da upošteva predloge učiteljske organizacije.

Deputacija je bila nato še v audijenci pri predsedniku komisije za revizijo uradniškega zakona g. dr. Ninku Periću, ki je obljubil, da bo upošteval stališče in predloge iz učiteljskih vrst. Učiteljski zastopniki so stopili v stike še z ostalimi člani komisije za revizijo uradniškega zakona in so jih informirali o učiteljskih željah. Včeraj se je oglasila deputacija v ministrstvu pravde.

Učiteljski zastopniki so bili sprejeti povsod z veliko prijaznostjo in so našli razumevanje pri vseh gospodih, ki so jih zainteresirali za izboljšanje sedanjega materialnega stanja.

Hmeljski trg

Zatec, 11. februarja h. Tendence mirna. Cene neopremenjene 790 do 860 Kč.

V kalnih vodah Sarkotića

Dunaj, 8. februarja.

Na Dunaju obstoji že 35 let hrvatsko društvo »Prosvjeta«, ki je storilo mnogo dobrega za dunajske Hrvate in tudi druge Jugoslovence, s katerimi je vzdrževalo tesne stike. Društvu je do lani ves čas po vojni predsedoval pošten obrtnik g. Stanišak. Na lanskem običnem zboru pa je naenkrat nastopil neki dr. Anton Milohnich kot predsedniški kandidat. Ker ogromna večina članstva ni niti sutila, da se pripravila kak napad na staro društveno vodstvo, je bil Milohnich res izvoljen, dotakratni desletni predsednik pa na precej nedelikatni način odslovljen.

... Milohnich živi baje že 30 let na Dunaju, a v tukajšnji hrvatski in drugi jugoslovenski družbi do lani ni bil znan. Ko pa je lani kupil zagrebški »Hrvatski Radiša« na Dunaju lepo hišo za hrvatske obrtne vajence, ki se na Dunaju izpopolnjujejo v svoji stroki, je postal bogve po kakih zvezah in vplivih dr. Milohnich vodja tega zavoda.

Z Milohnichevo izvolitvijo so dobili v »Prosvjeti« premoč ljudje, ki so Hrvati samo še po imenu, drugače pa so izgubili s svojim narodom že vse zveze. Značilno je, da se je povodom netanja novih društvenih lokalov v Arkadencafé v javnem govoru proslavljaj kot največji Hrvat znani general Sarkotić, ki ga je dunajski »Kukuk« še nedavno naslikal stoječega poleg drevereda vislic, na katere je bilo na njegovo povelje med vojno v Bosni obešenih toliko naših mučnikov, tudi hrvatskih. Zdalj uganja ta gospod na Dunaju habsbursko politiko ter polaga v imenu Hrvatov venec na grobove avstrijskih cesarjev...

»Prosvjeta« je druga leta skoro redno sodelovala na svetovsavi proslavi. Letos pod novim vodstvom tega ni storila, pač pa je priredila v začetku februarja v Kursalonu svojo zabavo pod firmo »Ball der Kroaten in Wiens«. Za ples so razposiljali posebna nemška vabila, ki so neokusno poudarjala, kaj vse so Hrvati v stoletjih storili za Dunaj in Avstrijo. Posledica je bila, da je na zabavo res prišlo precej Dunajčanov, pravili Hrvatov zelo malo. drugih Jugoslovenov pa nič. Tudi nobenega Čeha, Rusa ali Bolgara ni bilo. Zbrana pa je bila v običnem številu stara habsburговska hiša, med njimi več generalov in oficirjev z redovi, dobljenimi mor daravno v boju za našo osvoboditve.

Temu primeren je bil tudi program. Razen edine male pesmice je bilo vse nemško s samimi nemškimi umetniki in »umetniki«. Glavni aranžer je bil neki tako zvani profesor Bratič, po rou menda Varaždinec. Njegovi lastni koncerti so vedno prazni, zato pa so mu izročili aranžman za to prireditev. Njegov odgovor je bil samo nemški, vsebina pa ostentativno prikojena za gospode s stariimi redovi. Sreča je le, da ga resni Dunajčani precej dobro poznajo in da je to njihovo sodbo podkrepil tudi na tej prireditvi sami s tem, da je nastopal — s fesom na glavi. Nastopil je tudi s štirimi pevskimi točkami, s katerimi pa so je pošteno polomil. Nima več glasu za koncerte.

Poštenim in zavednim Hrvatom, ki tvorijo med dunajskimi Hrvati ogromno večino, se tako nastopanje gabi in ga vsi ostro obsojajo, ker služijo samo neprijateljem, ne le Jugoslavije, temveč tudi Hrvatov samih. Ljudje Sarkotičevega kova nimajo ničesar več skupnega s Hrvati. »Hrvatskemu Radišu« pa gotovo ne more biti vseeno, kdo ga reprezentira v tujni, zato smo pripravljeni, da se bo zanimal za to zadevo.

Umor pri Dobovcu

Hrastnik, 11. februarja.

Klečevce je prijazna gorska vas na desnem bregu Save približno eno urohoda od Hrastnika. Mirni in dobrodušni ljudje se trudijo v potu svojega obraza za vsakdanji kruh, ob nedeljah pa se tudi radi malo pozabavajo. Tako se je preteklo nedeljo v hiši posestnika Dolanca zbralo nekaj veseljakov. Med njimi je bil tudi 17-letni Fele, vulgo Srovin. Pozneje se je priključil veseli družbi še Janez Jamšek, 19-letni posestnikov sin. Fele ga je nagovoril: »Kaj pa je tebe sem prineslo?« — Jamšek mu je popolnoma mirno odgovoril: »To, kar tebe.« Tedaj pa je prvi vstal in poklical drugega ven pred hišo. Tu sta se fanti nekaj časa pogovarjala, potem pa zgrabila. Za njima je prišel na cesto tudi Jamškov brat. Naenkrat je Janez Jamšek na cesti zaklical: »Z nožem me je!« Onotekel se je in še predno mu je mogel kdo pomagati, se je zgrudil na tla in izkaval v mlaki krvi.

Na njegovo kričanje je prišel iz hiše tudi hišni gospodar, da vidi, kaj se godi, a Jamšek je bil že mrtev. Fele mu je namreč tik pod vratom zadel z nožem globoko rano in prerejal glavne žile. Stariši nesrečnega fanta so bili tedaj ravno na neki sedmini na Dobovcu in strašno jih je pretreslo, ko so zvedeli, da so izgubili sina.

Jamšek in Fele sta veljala za jako dobra prijatelja. Fele se je po svojem krvavem činu sam prijavil orožnikom, ki so ga zasilili in do očiščne sodne oblasti pustili na prostem, ker velja za nekakšno slabomnega.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Iz državne službe

Beograd, 11. februarja. p. Davčni inspektor v II-1 Ladišav Jerše je premeščen iz Ormoža v Ptu; davčni kontrolor v II-2 Karl Zabkar pa iz Logatca v Ormož. Za davčnega kontrolorja pri davčni upravi v Beogradu je imenovan Viktor Damjanek, davčni kontrolor v Logatcu.

Bivši carski minister pozvan v Rusijo

Pariz, 11. febr. s. Kakor poroča »Echo de Paris«, je sovjetska vlada poklicala nazaj v Rusijo bivšega carskega mornariškega ministra Grigoreviča, ki živi že več let v Franciji. Zagrožili so mu z represalijami proti njegovim sorodnikom, ki še živijo v Rusiji, ako se ne bi odzval temu pozivu. Admiral Grigorevič je svojčas zapustil Rusijo s potnim listom sovjetske vlade. V Franciji se ni približal emigrantskim krogom ter se ni bavil s politikom. Vzroki omenjenega poziva niso znani.

Velike poplave v južni Franciji

Pariz, 11. febr. s. Iz južne Francije javljajo o velikih poplavalh. Deželne ceste proti Perpignanu so popolnoma pod vodo. Promet se vzdržuje le z velikimi težkocami. Cestne železnice so promet sploh uknile. Nekateri kraji v okolici Perpignana so popolnoma odrezani. Poginilo je mnogo živine. V Toulouseu preti nevarnost, da bo reka Garonne prestopila bregove ter poplavlila del mesta. Iz Španije prihajajo poročila, da je pričelo močno snežiti. Več železniških prog je popolnoma zasutih in je promet uknjen. V Barceloni je v zadnjih 24 urah divjalo več zimskih neviht.

Pred rešitvijo spora z JNS

Zagreb, 11. febr. n. Za konferenco vseh nogmetnih podsavezov, ki bo v nedeljo 16. t. m. v Beogradu, je bil danes določen naslednji dnevni red: 1. pozdrav predsednika JNSa; 2. izporemba pravil in pravilnikov saveza v zvezi z eventualno reorganizacijo; 3. obilgatorni zdravniški pregled vseh igrarcev, članov saveza; 4. ugodnosti na železnicah za člane saveza; 5. likvidacija sporov nastalih v času suspenzije podsaveznih uprav; 7. tehnična vprašanja in slučajnosti. Poleg tega je JNS odgodel na 23. t. m. izredno glavno skupščino skopljanskega podsaveza, ki bi imela biti 17. t. m.

Z nožem v srce

Zagreb, 11. febr. n. V Petrinjski ulici je napadel 20-letni Anton Buković lastnico buffeta Maro Tomažič, s katero je živel v skupnem gospodarstvu, čeprav je 23 let starejša od njega. Poslednji čas sta se pogosto prepirala. Ko sta se danes zopet sporekla, je Buković zgrabil za nož ter zabodel Tomažičevo tik srca. Težko poškodovano so prepeljali v bolnico.

Naši kraji in ljudje

Učiteljice v naši knjižnici

Maribor, 10. februarja

V usodi naših mladih učiteljic na deželi leži prav za prav neke posebne vrste trpka kulturna tragika. Komaj se dekleta tekom 4-letnega študija na učiteljsko navdušijo za vse lepo in dobro, komaj poleg napora študija malo zaslužijo v gledališču, pri koncertih in v knjigah prave gibne sile duševnega življenja širokega sveta. preko domačega mesta, že morajo v najlepšem cvetu mladosti zopet nazaj na deželo, proč od kulturnih žarišč. Marsikatera stoji celo prvič v mestnih ulic v samotni kotiček, kjer jo sprejme samo farovž, gostilna in šola. dostikrat niti poštnega urada ni tam, ne štacune, ali celo niti cerkve in dobre ceste...

Kaj naj počne neža, zasanjana duša v tisti samotni, ko popoldne zapre šolska vrata, posebno v zimi, če zaradi snega ali blatnih cest ne more niti ven v prosto naravo? Knjiga je lahko v teh dolžih, pustih in samotnih večerih edina rešitev mlade duše pred ubijajočim, zakaženim gostilniškim omizjem.

Toda knjige so drage, življenje v takšnih gnezdih včasih še dražje kakor v mestih. In koliko jih je, ki se pošiljajo pomoč materi-vdovi, bratu ali sestri, ki še študirajo! Zda opažamo v mariborski »Ljudski knjižnici« že par mesecev, da so našle vesti o nabavljanju modernih, domačih in svetovnih knjig baš med učiteljicami na deželi prav krepak odmev. Od vseh strani bližnje in daljne mariborske okolice prihajajo zlasti ob nedeljah dopolne mlade učiteljice v »Ljudsko knjižnico« in se zalagajo za novimi knjigami za ves mesec naprej. Daleč v Slovenske gorice, po vsej Dravski dolini, okrog Pohorja in po Ptuj-skem polju listajo večer za večerom ob petrolejski drobni prsti sveže, bele liste nove knjige, ki je bila morda še pred tednom v Beogradu, na Dunaju, v Pragi, Leipzigu ali Berlinu in seveda v belih Ljubljani. Po Sibiriji, Moskvi, Leningradu, Berlinu, Parizu ali Londonu sanja mladi duh in se širi v koreninah, poganih iz zdrave domače slovenske duhovnosti. Tuj svet, velika mesta, ameriška industrija, duševni konflikti povojne generacije v Nemčiji, Rusiji ali v Ameriki vstajajo živo pred očmi mlade, našega kulturnega pionirja na deželi in skromna sobica ni nič več prazna in pusta. V nočni omari je skladovnica bogatega življenja, ki mora nadomestiti vsaj do počitnic — vrvenje mestnih ulic, gledališče, koncerte, kavarno in ples.

Ko nas obiščejo mlade prijateljice knjig drugih, že tudi same izbirajo v — »modernej, in godrnjajo, ker je vse — »zunaj«. Pa smo zato dobili zopet nove, še po tiskarni dišeče, z lepo umetniško sliko na platnicah, fini papir, jasen tisk — tudi to zahtevamo danes od dobre knjige — in tako odhaja učiteljica potolažena z debelim zavojem nazaj z večernim vlakom v Guštanj, ali z avtobusom na Poljskavo in k Sv. Ani na Krembergu.

a. r.

Gibanje kranjskih obrtnikov

Kranj, 11. februarja

V nedeljo se je vršilo običajno letno zborovanje obrtnikov iz Kranja in okolice, včlanjenih v zadrugi rokodelskih in sorodnih obrtov. Zboru sta prisostvovala delegata Zveze obrtnih zadrug g. predsednik Rebek in tajnik Kramarčič. Zborovanje je poteklo stvarno in je lepo manifestiralo zavednost obrtnikov.

Načelnik Stanko Reboli je otvoril občni zbor, se spominjal umrlih članov in lepo opisal delovanje zadrug. Iz poročil načelnika, blagajnika Markiča in drugih funkcionarjev je razvidno obsežno in uspešno delo zadrug v preteklem letu, ki je predvsem bilo naperjeno k zatiranju sušmarstva. Zadruga je priredila priročajne tečaje za krojače, čevljarje in šivilje, ki se jih je udeležilo nad 60 oseb. Bile so tudi štiri vajeniške preizkušnje, pri katerih

je bilo oproščenih 81 vajencev, ter več pomožniških, ki jih je prestopilo 23 pomožnikov. Sklenjeno je bilo, da bo v bodoče ravnanje glede vajencev v kovinski stroki enako kakor v Ljubljani.

Na dnevnem redu je bilo tudi vprašanje, ali ostane zadruga nadalje članica Zveze obrtnih zadrug. K besedi se je oglašil g. Rebek, ki je zbor opozarjal na pogubne posledice eventualnega izstopa. Zveza more edina izposlovati pravice malemu obrtniku, ona more najbolje izdatno pomagati pri akciji za zatiranje sušmarstva. Končno je bilo soglasno odobreno, da zadruga ostane članica Zveze še nadalje. Srečeta je bila letna doklada v iznosu 35 Din. in sicer za zadrugo 20 Din. za Zvezo 15 Din. Po razpravi, v kateri so bili sklenjeni novi ukrepi zlasti glede zatiranja sušmarstva, je bilo zborovanje zaključeno.

Žalovanje v Dubrovniku

Parnik »Daksa« je za vedno izgubljen, 38 vrlih mornarjev je izgubilo življenje. Tragično sročilo je v nedeljo posebno v Dubrovniku vzbudilo globoko žalovanje in vse mesto se je odelo v črno. Odgovodane so vse prireditve, na cerkvi sv. Vlaho so izobesili belo zastavo s svetnikovim podobom, ovito v črni flori. Dubrovačka plovba se je sestala k žalni seji. Prispele so že številne sožalne brzojavke od strani evropskih parobrodskih društev. Dubrovniška trgovska in obrtniška zbornica je prevzela iniciativo za prireditve najdostojnejše komemoracije in za pomoč družinam nesrečnih mornarjev.

Po Lloydovih informacijah se je parnik »Daksa« potopil 26. januarja okrog 18. ko je na razburkanem oceanu plul proti španski obali blizu rta Finistère. Čez dva dni nato je morje vrlo na portugalsko obalo blizu mesta Viannosa de Castello dele ladje, rešili pa so v čoln »Daksa« ter tudi tri mrtlice, ki pa še niso identificirani.

»Daksa« je bil zgrajen leta 1911. v Angliji. Dolg je bil 112. širok 15 m in visok 7,6 m. Njegova nosilnost je iznašala 7500 ton, torej za naše pomorske razmere precej velik tovorni parnik. Vršil je tovorni promet svobodne plobe po vseh morjih. Tukaj je bil nato vgrajen v železovcem in namenjen v Rotterdam, kamor bi moral prispeti 1. februarja. Njegov kapitan je bil 30-letni Vlaho Balet, znan kot izvrsten pomorščak. Ko je nesreča mati doznala za nesrečo, se ji je od žalosti omračil um, a istokot so strogovito prizadete ostale družine, s katerimi Dubrovnik nikoli ne bo pozabil strašnega udara usode.

Triumf ljubljanske Glasbene Matice v Celju

Celje, 11. februarja

Celje, ki je tako revno na dobrih glasbenih prireditvah, je doživelo v nedeljo 9. t. m. izreden dogodek na polju pevskosti. Ljubljanska Glasbena Matica pod vodstvom g. ravn. M. Poliča je po sedmih letih zopet posetila Celje, tokrat s tako zvanim »francoskim programom«, s katerim je žela na svoji turneji po Franciji tolike uspehe. Na koncert so prihiteli poleg Celjanov in okoličanov zlasti v velikem številu gostje z dežele. Koncert je bil že v sredo razprodan in zelo mnogo je bilo onih, ki niso mogli dobiti vstopnic. V natrpani veliki dvorani se je razpoloženo, ki je bilo že pred začetkom koncerta živahno, stopnjevalo hitro do iskrenega, splošnega navdušenja in viharnih ovacij pevcem in zborovodji. Pred izvajanjem posameznih točk je spregovoril g. Mahkota o udejstvovanju Glasbene Matice v zvezi z razvojem pevskosti kulture med Slovenci.

Pevski zbor ljubljanske Glasbene Matice je danes nedvomno eden najboljših zborov v srednji Evropi. Pod mojstrskim in poštvalnim vodstvom se je v zadnjih letih silno razvil in izpopolnil. Zbor se od-

likuje po svežem, šolanem pevskem materialu od sopranov do basov in je docela uravnotežen, do skrajnosti discipliniran in prožen ter poje s sugestivno dinamiko in popolno vokalizacijo, ki jo srečujemo le pri velikih umetniških pevskih družinah. G. ravn. Polič obvladuje zbor v vseh podrobnostih, pevci reagirajo na vsak njegov gib in reproducirajo točno po njegovi originalni, krepki muzikalni koncepciji. Povsem jasno je, da je moral tak zbor tudi v razvijeni Franciji izzvati splošno pozornost in priznanje, na katerega bi bil ponosen vsak velik narod.

Gallusovi cerkveni pesmi »Lans et perennis gloria« in »Ave Maria« je odpel zbor (vse točke koncerta so bile za mešan zbor) sveže in nežno. Lajovčeve: »Bolest kovača« s trpko noto, sentimentalni fino občuteni »Lans«, krepkega, učinkovito motiviranega »Zelenega Jurija« in ljubko »Napitnica« so zajele vso publiko v globokem užitku. Po »Napitnici« je prejel g. ravn. Polič med burnim odobravanjem krasen venec celjske Glasbene Matice. Moderno zamišljena, a vendar v narodnem duhu je pisana Gotovčeva satira »qadovanka za teletom«, harmonično komplicirana pa je Stolerjeva mehka, iz duše kipecja »Molitva dobrim očima«: ti dve pesmi spadata med najboljše točke koncerta. Dvočrtno je zbor tudi prednašal Adamčeve humoristične »Komarjevo ženitev« ter našega narodnega umetnika razodevajočo »Lepo Jano« in »Mladega junaka«, obe z jugoslovanskimi motivi; »Mladega junaka« je moral zbor ponavljati.

Po odmoru je sodelil Mokranjčev VIII. rukovet srpskih narodnih pesma (s Kosova). Dr. Schwabova nežno in dojemljivo nastrojeno »Zdrava Marija« s solidnim mezosopranskim solom je izval viharne ovacije navzočemu g. komponistu in zboru ter jo je bilo isto tako treba ponoviti. Izvrstna je bila imitacija tamburice in kastanjet v Hatzejevi ciganski pesmi »Čergo moja Čergice«. Program so zaključile Andelova »Mlga kol« er Hubadove harmonizirane narodne pesmi »Gor čez izaro...«, »Priša je miška« z originalnim menjavajen solistov ter »Škrjanček«. »Gor čez izaro...« in »Priša je miška« je moral zbor ponavljati, dodal pa je Mokranjčev I. rukovet »Osuse nebo zvezdama« in »Bratci veseli vsi«. Ovacije zborovodji in pevcem so vedno znova pretresale dvorano in publika se kar ni mogla ločiti.

Sporod je bil srečno sestavljen. Zastopani so bili v pesmih vsi trije deli našega naroda. Dojem je bil predvsem prvi del programa strogo umetniški, so bile zaključne točke mala koncesija publiki, ki pa so vsled dovršenega izvajanja vendarle harmonizirale z ostalimi, tehtnejšimi kompozicijami.

Ni „naš“ in je povrh še „Primorac“

Preleli smo naslednje pismo: Spoštovano uredništvo! Slučaj je hotel, da sem srečal te dni več Primorcev z raznih strani naše domovine. Vsi so me vprašali: Ali ste čitali Štokovo »Poslano« v »Slov. Narod«? ... Toliko časa smo že jugoslovanski državljani, pa se še dobi javni funkcionar, ki ne privošči Primorcu kruha v Jugoslaviji baš zato, ker je »Primorac«. Kazalo je, da je skoro prenehal tisti nam nerazumljivi odpor proti Primorcem, ali g. H. Lebinger, župan v Litiji in bivši oblastni poslanec, nam je pričal, da ni še minilo rovanje proti nesrečnikom, ki so morali potem, ko so vztrajali, dokler so mogli, zaradi laške krutosti bežati z ugrabljenimi primorske grude na odrešeno slovensko zemljo, kamor so imeli pravico priti po mirovni pogodbi in kamor jim je velelo srce, saj so se toplo ogrevali za Jugoslavijo, mnogi so zanj trpeli in v zgodovinskih dneh pred koncem vojne je bilo v Primorju nabranih ogromno število podpisov naših žensk za Jugoslavijo.

Kar na tri strani je juršal g. Lebinger z zahtevo, da naj mu pomagajo, da se preneči prihod v Litijo zobotehniku Borisu Štoki, katerega ne smatra za »našega« Sloveka (to je pristaja bivše slovenske ljudske stranke) in je »po vrh vsega Primorac«. Litjski župan bil morda g. Štoki še vse drugo spregledal, ali zato pa, ker je »Primorac, ne sme na noben način v Litijo«. G. Lebinger se postavlja tako proti oblastem, kakor da bi morale poslušati njega, da ne odredi, koga smejo poslati v Litijo. Njegovo ravnanje je v očitem navzkrižju s smernicami novega režima, katere uvajajo mirovno razpoloženje v jugoslovensko prebivalstvo in odstranljajo strankarske vidike, v kakršnih očitno še globoko tiči g. litjski župan. Vsi smo enaki pred zakonom in zato smemo zahtevati, da se energično zatre naziranje, da ne sme do kruha, kdor ni »naš« in še posebej ne, če je Pri-

V dežju, vetru in snegu NIVEA-CREME

Veter in slabo vreme, mrzloti in vlažnost odvzemajo vaši koži trajno za kožo važne hranilne sestavine in pospešujejo s tem prenaragubnost obraza. Vaša koža pa potrebuje svežega zraka. Tu vas varuje NIVEA-CREME pred neugodnimi vremenskimi vplivi. Samo NIVEA-CREME vsebuje EUCERIT. Ta obvaruje nežno kožo stančice osušena in prepreči nastajanje gub in rug. — Doze po 3, 5, 10 in 22 Din. — Tube po 9 in 14 Din. — NIVEA-CREME pronikne v kožo in ne ostavlja nikakega bleśka.

Trgovina v Jugoslaviji:

P. BEIERSDORF & CO., d. z. o. z., MARIBOR, Meljska cesta 56

more... Ljudje z zaostalo mentaliteto, ki ne sledijo borbi za novo dobo usmerjenja v mirno delo za bodočnost Jugoslavije, ne bi smeli sedeti na odgovornih mestih. G. Lebingerju bi se morala vzeti iz rok vsaka moč, onemogočati eksistenco Primorcem, ki so zvesti Jugoslovenci.

Hvaležni bomo sl. uredništvu, ako priobči to v »Jutru«.

S pozdravom

S. O.

Samomor z lovskim nožem

Ljubljana, 11. februarja

Grajske stanovalce je davi razburil grozovit dogodek, ki se je moral odigrati že snoči ali vsaj tekom noči. Ko so šli zjutraj okrog 8. trije dijak na sprehod na Grad, ki je bil ves v solncu, so se slednjič zatekli tudi na stare okope. Uživali so prekrasen razgled, nenadoma pa je eden izmed njih nalahno vzkričnil: »Kaj pa je tisto tam?« Ko sta tudi ostala dva usmerila pogled na neki bezgov grm pod okopi, se jim je zazdelo, da vidijo ležati tik ob grmu rjavkasto suknjo.

Dijaki so odhiteli po stazi navzdol proti Regalijevevemu gaju, a preden so prišli do grma, so opazili na tleh mladega moškega, vsega v krvi. Mladenič, ki je imel odpet suknj in razgaljeno srcaico, je bil že mrt. Na prsih so opazili dijak dve veliki rani, okrog katerih se je lepila strjena kri. Seveda so dijaki pustili ležati mrtlica na mestu in odhiteli v grad, kjer so poiskali čuvaja Viktorja Seliškara. Čuvaj je takoj telefonično obvestil rešilno postajo, odkoder so poročali policiji.

Na Grad sta se podala okrog 10. policijski zdravnik dr. Avramovič in nadzornik g. Florjan. Pregledala sta mrtvečeve dokumente in ugotovila njegovo identiteto. Bil je to 19-letni fotografski pomočnik Karl Cvetaček, rojen v Zemmu, pristojen pa na Dunaj. Izvršil je samomor. Poleg nje ga so namreč našli na tleh velik lovski nož, s katerim si je mladenič dvakrat prebodel srce in izkrcvavel.

Cvetaček je bil zaposlen pri svojem stricu na Miklošičevi cesti. Včeraj popoldne ob 17. je odšel iz ateljeja in ga odtele njegovi sorodniki niso več videli. Kaj je gnalo mladega fanta v smrt, je popolnoma neznan. Zapustil ni nikakih pismen in tudi prej nikomur ni tožil, kaj ga teži. Truplo mladega obupanca so opoldne prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

„Novi zakon bo odpravil pretepe z nožem“

Ljubljana, 11. februarja

Da je novi kazenski zakon upravičeno zelo strog napram junakom noža, je pokazala tudi današnja razprava pred malim senatom ljubljanskega deželnega sodišča. Državni tožitelji je bil vložit proti 24-letnemu Francetu Jagodiciu od Sv. Lenarta pri Cerkli na Gorenjskem obtožbo zaradi zločinstva zoper življenje in telo v smislu § 178. točka 2. novega kazenskega zakona, ker je v noči od 17. do 18. novembra lani (na Martinovo nedeljo) na Senturški gori z nožem zabodel posestnikovega sina Martina Rebernika v srce, da je ranjeni kmalu nato umrl zaradi izkrcvavitve.

Obtoženi France je lep, visok in krepak mladenič, sin posestnika Valentina in Marije, ki imata skrbeti za 10 otrok. Na Martinovo nedeljo lani se je na Senturški gori vnela krvava fantovska bitka med Senturščani in Sentenlarci. France je pred sodniki opisoval v naglih stavkih dogodek približno takole:

— Po pevski vaši smo šli ponoči še v gostilno Naceta Vrlovnika. Zahtevali smo pol litra vina. Ni hotel dati. Šel sem ven in gostilničar je kmalu nato zaprl vrata...

Začeli so nekateri lomiti kole. Stojim k fantom in jim pravim: »Imejte pamet! Nikar se ne tepite!... Pa me je Jože Rebernik udaril s kolom po glavi. Padel sem na tla. In nič več se ne spominjam, kaj se je zgodilo.

— Kako, da je bil na tleh najden vaš nož?

— Mogoče sem ga v omedlevici vzel in odprl.

— Če bi bili v omedlevici, se ne bi šli še dalje vojskovati!

Priča Ignac Vrlovnik, gostilničar, je živahno opisal razvoj dogodkov, kako je prišlo v njegovi gostilni do incidenta in kako so se fantje pretepali zunaj njegove gostilne na cesti:

Lomili so kole s plota in drug drugega lovili. Z ženo vsa bila v hiši. Večna vrata so bila zaprta. Kar naenkrat je nekdo potrkal. Šel sem in vprašal: »Kdo je?« — »Martin sem! Odprl. Nace!... Se muči. Nace, ker sem štenjen. Kar duši me!... Jaz sem odprl. Martin je stopil v sobo. Vprašal sem ga: »Kdo te je štenil?«... »Jagodicev France!« je odgovoril... Odprli smo mu telovnik in srcaico. Samo kaplica krvi je pricurljala. Pa se je zgrudil. Položili smo ga k peči. Vodo je še pil iz vrca. Nato je spregovoril: »Na posteljo me nesite!« Na postelji je izdihnil. Moja žena je tekla ven in zavpila: »Martin je mrtve!«

Priča Jože Rebernik, brat pokojnega Martina, je nezaprizen opisal krvavi pretep. Priznal je, da je udaril obtoženca s kolčem po glavi, toda pozneje, ko je bil brat Martin že ranjen v srce. Brat mu je dejal: »Jože, pomagaj! Imam že dosti!«

Ostale priče Janez Zupin, Angela Jagodiceva, Pavla Vrlovnikova in drugi so kot očividci opisali, kako so se fantje tepli. Zdravnik dr. Fajdiga je pri obdukciji ugotovil, da je bil Martin Rebernik zaboden z ostrino noža med 3. in 4. rebrom v levi prekriti srca. Vsaka zdravniška pomoč je bila izključena. Martin Rebernik je izkrcvavel v eni uri.

Po dve uri trajajoči razpravi je predsednik s. o. s. g. Mladič priprosil sodbo, s katero je France Jagodici zaradi uboja po novem kazenskem zakonu obsojen na 3 leta težke ječe (robije) ter v povračilo pogrebnih in drugih stroškov staršem pokojnega Martina Rebernika. Pri odmeri kazni je sodišče sicer uporabilo izredno milost, toda v razlogih sodbe je navajalo kot obtežilno okolnost rabo noža, a kot olajševalno: prepri. delno dejansko priznanje in neoporečnost obsojenčeve. Všteje se preiskovalni zapor od 22. novembra dalje.

— Ali sprejmete kazen?

— Ne!... ne!... Se bom premislil...

Se pritožim.

— Ne bo nič pomagalo! Tri leta v Maribor! je pripomnil državni tožitelj.

A predsednik senata g. Mladič je, zaključujoč razpravo, odločno pripomnil:

— Novi zakon bo odpravil pretepe z nožem!!

Uničena cesta Škofja Loka - Gorenja vas

Prebivalstvo ob cesti Škofja Loka - Gorenja vas je najboljše prizadeto, ker so bila vsa dosežanja v zadnjem letu za urečitev te ceste brezuspešna. Pošiljale so se prošnje cestnemu odboru, prihajali pa so odgovori, da ni denarja za njeno popravila ceste. Cesta, kakršna je danes, ogroža v veliki meri narodno premoženje. Prebivalstvo je cestni davek vedno točno plačalo in točno se pobira tudi taksa od avtobusov. Ta taksa je danes že nekaka nagrada avtobusom, da sploh še vzdržujejo promet. Če bodo še dolgo vozili po nekakšni živahni, sedaj pa tako žalostni cesti, bodo kmalu prišli med stare šaro. Potniki po tej cesti so vedno v resni nevarnosti. Če cesta poprave, je izogibanje vozil zelo težavno, kolesa ne morejo iz globokih brazd. Ko pa se cesta zmelča, tedaj pa polze zadnji deli vozil v jarku, med tem ko skušajo prednji deli ostati na cesti. V Dobju, kjer je cesta najslabša, pa rajejo vozila, kakor pravijo domačini — »po prašičje« naprej. Vsi, ki morajo s svojimi vozili na to cesto, so popravljeni na najhujše.

Ker so bile vse prošnje na cestni odbor, kakor že rečeno — brezuspešne, se je skupina prebivalstva obrnila sedaj s posebno prošnjo do bana dravske banovine. V tej prošnji so razložene do podrobnosti vse škandalozne razmere in izraženo je tudi upanje, da si bodo od merodajnega mesta to mizerijo tudi ogledali ter po ogledu rešili prebivalstvo občutne škode.

Darujte za slepe!

spektor je očitno dovolj populoma pozabil n.p. na Zajca, na Šafrancika-Kaviča itd. ter je tako nepravilno informiral češko javnost. Pri izvajanju umetniškega programa se je udeleževala jugoslovenska mladina, ki studira na praškem konservatoriju. Izvajala je tudi, sodobni program. G. Rogoz, režiser Nar. divsila, je recital moderner jugoslov. pesnike, med ostalimi tudi Župančiča. Publika je z velikim zanimanjem sledila izvajanju jugoslov. glasbe in burno aplaudirala našim mladim umetnikom.

Sedemdesetletnica Milana Rešetarja. Minulo dni je potekla 70-letnica zaslužnega raziskovalca stare dubrovniške književnosti dr. Milana Rešetarja. Rešetarja, Dubrovčana po rodu, štejejo med prve današnje slaviste. L. 1895. je bil imenovan za docenta, l. 1908. pa za rednega profesorja slovenskega jezikoslovja na dunajskem vseučilišču. Število njegovih znanstvenih spisov je znatno. Odlikoval se je zlasti v raziskavanju hrvaške dialektologije in akcentologije. Izdal je med drugim svetlobno stare dubrovniške lirike, zbrane spise Ignjata Gjorgjevića in oprnil iz izrpnim uvodom Njegošev »Gorski vijenac«. Prof. dr. Rešetar je član domačih in mnogih tujih znanstvenih društev.

Obsežno zgodovino mesta Zagreba namerava izdati zgodovinar dr. Rudolf Horvat.

ANGINOL TABLETE

delujejo profilaktično in antiseptično proti difteriji, angini, gripi, hripavosti in prehlajenju v vratu.

1997

LILLIAN GISH

Pod grehom

žena poročena z možem, katerega

ljubi.

Ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Popolnoma novo! Tel. 2124

velika tragedinja iz vefilmov »Be-la sestra«, »Boheme« itd. v novem vefilmu globoko, pretresljive ljubezni

ELITNI KINO MATICA

KULTURNI PREGLED

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Sreda, 12.: Drugo presenečenje in ljubezni in Prilijena ženitev. Gostovanje francoske drame »La Petite Scenec. Izven.

Četrtek, 13.: Prijatelji postave. Domača nezgoda. Komedijska tistega, ki se je poročil z nemo ženo. Gostovanje francoske drame »La Petite Scenec. Izven.

Petek, 14.: Zaprtlo.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob pol 20.

Sreda, 12.: Zaprtlo.

Četrtek, 13.: Zaprtlo.

Petek, 14.: Hasanaginica. E.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Sreda, 12.: Zaprtlo.

Četrtek, 13.: Lepa pustolovščina. B. Zadnji. krat. Za deco neprimerno.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 12.: ob 20. Lepa pustolovščina. Gostovanje Mariborčanov.

PTUJSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Sreda, 12.: Lepa pustolovščina. Gostovanje Mariborčanov. Za deco neprimerno.

Osterčev komorni večer v Ljubljani

V ponedeljek, 10. t. m. je bil v filharmonični dvorani skladateljski večer konz. prof. Slavka Osterca. V Ljubljani se brčkone ni vršilo doslej dosti koncertov te vrste, ki so drugod na dnevnem redu. Ne le, da je težko, sestaviti dovolj pester spored iz skladb enega samega skladatelja, temveč mora imeti avtor tudi pogum in samozavest, da hoče zanimati širšo publiko samo z lastnimi skladbami. V tem oziru je napravil Slavko Osterca pogumen korak naprej iz konvencionalnosti in naj bi njegov vzgled (za katerega bi želel nadaljevanja) vzbudil tudi ostale.

Sporod je navajal skladbe komorne, peestre in izbrane zasedbe. Ciaconna za violo in klavir je krajša skladba s težiščem v klavirju, »Litistično se opirajoča na predklasično, po vsebini, posebno po brezobzirnosti posameznih glasov pa moderna. Štiri šaljivke za glas in dva klarineti so uspele skladbe, v katerih se posebno izraža Osterčev specielni talent za grotesknoto in karikiranje, ki je prišel do veljave že v njegovi enodejanki »Iz komične opere«. V dikeji ponekod malo spominjajoč na Musorgskega in Stravinskega, izrablja ta ciklus prav dobro različne registre klarinetov, ki ju s prosto vodenim glasom spaja v organično celoto. Lirčno-dramatičnega značaja je samospev »Vstajenje«, prav za prav dvospev za glas

in violi, kajti viola tu ni spremljajoči, temveč esencijski, adekvatni glas. Najbolj uspešna točka večera je bil — tu sodim ne le po aplavzu, ki je bil po tej točki najbolj topal, temveč predvsem po lastnem vtisu — ciklus štirih Gradnikovih pesmi za glas in godalni kvartet. Ze kombinacija sama po sebi (ki jo je v novem času mojstrsko sestavil A. Schönberg) je vseskozi posrečena in glas pridobi mnogo več na toplini kakor ob spremljevanju klavirja. Pa tudi skladbe po sebi pomenijo za vse več, v kolikor je mnenje znano. Tu je skladatelj našel tehniko, ki združuje teoretične pridobitve z globino in gorkoto izražanja ki ju sicer Osterca (morda namenoma) eliminira iz svojega skladanja. Nekam toplo zaveje iz »Pesmi dekleta« in organiznost teh pesmi je silnejša od one v ostalih njegovih delih. Koncert za oboo, basklarinet, rog in violo je gotovo edina skladba v tej zasedbi. Ne bi pričakoval, da tako bizarna sestava more tako enotno učinkovati, skoro kakor kakšen godalni kvartet. Lege instrumentov in njih barve se interes

Domače vesti

Prpriave za novo revijo „Naša doba“

Vest, ki smo jo objavili v nedeljski številki, da bo začela že koncem februarja izhajati prepotrebna slovenska publicistična revija »Naša doba«, je bila — kakor nam pričujejo prva pisma iz raznih krajev — sprejeta prav simpatično. Vsem, ki se zanimajo za to revijo, sporočamo, da so priprave za prvo številko v polnem teku. Uredništvo sedaj organizira sodelavniški kader. Že doslej je lepa vrsta odličnih strokovnjakov obljubila sodelovanje. Zagotovljenih imamo za prve številke več prav zanimivih, aktualnih člankov gospodarskega, socialnega in kulturnega značaja. Prihodnje dni bo dobila posebna vabila k sodelovanju nadaljnja vrsta naših strokovnjakov, znanstvenikov, publicistov in pisateljev. Že sedaj lahko trdimo, da bo »Naša doba« pomembna nova razdobje v slovenski nacionalni publicistiki.

Ponovno pa opozarjamo, da bo naročnina sorazmerno jako nizka, tako da jo bo lahko utrpel vsak naš izobraženec. Podrobnosti v prihodnjih dneh.

* **Z zagrebške univerze.** Na zagrebški univerzi sta imenovana inž. Zdenko Cihlař za docenta na tehnični fakulteti, inž. Dragotin Barković pa za asistenta na filozofski fakulteti.

* **Imenovanje v šolski službi.** G. Ivan Sedivy je imenovan za profesorja na gimnaziju v Mariboru.

* **Za ohranitev umetniških spomenikov v Jugoslaviji.** V redakciji beogradskega dnevnika »Vreme« se je že v nedeljo vršila anketa znanstvenikov, umetnikov in starinslovcov. Anketa je razpravljal o ohranitvi zgodovinskih in umetniških važnih spomenikov v Jugoslaviji. V prvi vrsti je taka anketa potrebna v Južni Srbiji, kjer je mnogo važnih zgodovinskih spomenikov izpostavljenih propasti, ako se temu pravočasno ne pride v okom. Anketo je predsedoval profesor dr. Arangelović. V kratkem govoru je predsednik poudaril nalogo društva, ki naj bi se ustanovilo v svrhu čuvanja historičnih spomenikov. V obširni debati o tem vprašanju je univerzitetni profesor dr. Branko Popović poudarjal potrebo, da se osnuje najvišja instanca v tej vprašanju v okviru državne uprave, ki bi morala razpolagati s potrebnimi denarnimi sredstvi. Končno je bil v smislu predsednikovega predloga izvoljen odbor, ki naj izvrši potrebne priprave in izda pravila projektiranega društva.

* **Ugledni nemški pesnik v Jugoslaviji.** V bližnjih dneh prispe v Zagreb na povabilo tamkajšnjega Pen-kluba znani nemški književnik in predsednik Pen-kluba v Berlinu Teodor Däubler. V sredo 19. t. m. bo v Zagrebu predaval o temi »Götter in antika« ter se bo udeležil večerje, ki jo njemu na čast priredi zagrebški Pen-klub, in čital odlomke iz svojih del. V Zagrebu prihaja iz Beograda ter pride iz Zagreba tudi v Ljubljano. V vseh treh mestih je gost Pen-klubov.

* **Otvoritev prometa na progi Krapina-Rogatec.** Kakor smo že poročali, bo prihodnje nedeljo otvorjena novozgrajena proga Krapina-Rogatec ter naslednjega dne, 17. februarja, izročena javnemu prometu. Vozni red je razviden iz oglasov na postajah.

* **List za brezalkoholno kulturo** v naši državi se imenuje »Novi život«. Pravkar je izšla 1. številka I. knjige (Sest zvezkov) v zelo okusni opremi in splošno zanimivo vsebino. Članki govorijo o desetletnici ameriške treznosti, o razpotju dveh civilizacij, o Fordu in prohibiciji itd. Naročnina znaša za 6 števk 10 Din, a list se naroča na naslov: Zagreb, Opatička ulica 3.

* **Novo sredstvo proti raku.** V Zagrebu se v zadnjem času vršijo intenzivne studije za sestavo sredstva proti raku, ki tudi pri nas zahteva mnogo smrtnih žrtev. Neki zagrebški zdravnik se že več let bavi s problemom raka. Posrečilo se mu je, sestaviti preparat, ki zelo ugodno vpliva na tvor raka kakor tudi na početek bolnika. Bolniki ki se niso mogli več gibati in so zaradi nezmožnosti bolečin mogli zaspati le, če so zavžili močno pomirjevalno sredstvo, so po partedenskem zdravljenju brez drugih medicamentov zamogli zaspati in se brez bolečin gibati. Pod vodstvom izkušenega kemika se je ta preparat začel izdelovati v večji količini. Ko bodo končane klinične preizkušnje, bo preparat prišel v promet.

* **Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu** vabljane na redni tedenski sestanek danes, v sredo ob 20. v društvenih prostorih (Gunduličeva ul. št. 29). Na dnevnem redu je razgovor o volitvi odbora na ustanovnem običnem zboru in o pripravi za »Pustno veselico« dne 1. marca.

* **Akademija za bolelega Hinka Nučiča.** Iz Zagreba nam pišejo: Udrženje gledaliških umetnikov v Zagrebu priredi 18. t. m. ob 20. akademijo v veliki dvorani Glasbenega zavoda. Sodelujejo Zagrebška filharmonija, dirigenta Baranović in Saccis in vsi prvovrstni umetniki zagrebške opere in drame. Akademija bo prirejena v korist našega požrtvovalnega in nad vse priljubljene gladičarice igralca Hinka Nučiča, ki leži že nad dva meseca težko bolan v bolnici usmiljen. Umetnik bo moral oditi, čim malo okrevja, na daljše zdravljenje v inozemstvo. Tridesetletni Nučičevega uspešnega odrskega delovanja, ki bi se bila morala proslaviti dne 26. decembra l. l., je morala zaradi umetnikove bolezni izostati. Zato bomo tokrat izrabili ugodno priliko in s polnoštevilno udeležbo pokazati, kako zelo želimo našemu Nučiču skorajšnje okrevanje. Udrženje gledaliških umetnikov v Zagrebu je naprosilo Slovensko prosvetno društvo in Narodno knjižnico in čitalnico da pomagata razprodajati vstopnice za ta

večer. Vstopnice se dobe dnevno od 18. do 20. v prostorih Narodne knjižnice in čitalnice v Gunduličevi ul. št. 29. Tel. 68-65.

* **Tudi na Jadranu občuten mraz.** Kakor javljajo s Sušaka, vlada na celim gornjem Jadranu že tri dni občuten mraz in močna bura, vendar pa se pomorski promet redno vrši. V južni Dalmaciji imajo lepe solne dneve, a temperatura je tudi tam precej nizka.

* **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** prosi svoje podružnice, da pridejo še v tem mesecu kako veselico, ali igro v korist družbe. Naznanja se, da bo družba še v teku tega meseca imela nove velikončne razglednice (5 vrst), zaradi česar naj podružnice čimprej sporočijo, koliko komadov jih žele. Podružnice se tudi opozarjajo, naj skličejo občne zборе ter naznanijo vodstvu odbore.

* **Monštranca na dnu greznice.** Ob priliki srušenja greznice na kolodvoru Dravograd - Meža so našli delavci dne 8. t. m. na dnu malo monštranco iz medi. Monštranca, ki je bila svoečasno seveda požešana je ležala v greznici nabrže že več let. Njeno stajalo je štirikrat prelomljeno, ravno tako je zlomljena tudi v gornjem delu ob kipeu matere božje. Na vrhu monštranca manjka križec, na levi strani pa je kipec sv. Florjana. Najdena monštranca, o kateri se seveda ne ve niti malo, kako je zašla v greznico, je spravljena zaenkrat na žandarmerijski postaji v Dravogradu.

Novo! Ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri!
Grad duhov
Tajinstveni roman lepe mladenke!
Premijera!
KINO IDEAL

* **Mož šel v smrt, ker se je žena obesila.** V Domji Orohovi pri Učici se je v nedeljo odigrala pretresljiva rodbinska tragedija. V malem gozdiču kraj vasi se je obesila žena seljaka Borisa Radovanovića. Ko je njen mož zvedel za smrt žene, je šel v omenjeni gozdič in se obesil. Naslednje jutro so ga našli mrtvega.

* **Vlom na Brodu pri Tacnu.** Pred par dnevi pomoč so v lomili doslej še neznani storilci skozi okno v šrambo Marije Rozmanove na Brodu št. 2. V šrambi so vdrli omaro in odnesli več različne ženske in moške obleke ter nekaj perila. Rozmanova je tatvino prijavila takoj naslednje jutro šentvitskim orožnikom. Ti so ugotovili, da je bil storilec neki potepin, ki se klati v tamošnjem okoliščju že dalje časa, a se doslej spretno skriva. Rozmanova je tat oškodoval za okrog 1000 Din vrednosti.

* **Obledela obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna Jos. Reich.**

* **Gospodine! Vaše perilo pere. posuš. moga ali lica tovarna Jos. Reich.**

* **Mi ne živimo od tega, kar jemo, marveč od onega, kar naš organizem iz hrane pretvarja v kri in meso.** Ovomaltine je koncentracija hrane in vitaminov, ki se popolnoma asimilira. 45

* **Zobni atelje E. Glavič** pri dr. Ukmarju sprejema od 8. do 12. in od 2. do 8. ob nedeljah pa od 8. do 12. Delo vestno, solidno, prvovrstno. Cene zmerne. 207

Iz Ljubljane

* **Prijave za potovanje na kongres** dijakov Male antante v Prago se sprejemajo vključno do 14. t. m. v sobi SSLU na univerzi. Število je omejeno. Pri vpisu je treba vplačati 100 Din.

* **Poslednji predstavi burke »Svetnik«** na Šentjakobskem odru. V soboto 15. in v nedeljo 16. t. m. se bo ponovila zadnjič v tej sezoni priljubljena burka »Svetnik«. Zdrav sočen humor prepleta vso igro, tako, da se posetniki imenito zabavajo vso predstavo. V naslovnih vlogah naš priljubljeni komik g. M. Košak. — Vstopnice se dobe v trgovini gosp. Miloša Karničnika od četrtega dalje. Prihodnjo soboto premijera nove moderne komedije.

* **Iz gledališča.** Francoska dramska skupina »La petite scene« bo drevi privrkat gostovala v ljubljanski drami. Ta pariška dramska družba ima naštimiran na posebno in način popolnoma svoj program starejših klasičnih pa tudi najnovejših modernih francoskih del. Drevi nam bodo dali dvojce del in sicer Marivauxove »Drago presenečenje v ljubezni« in Molierovo »Prisiljeno ženitev«. Obe komediji spadata med najboljše klasični repertoar te skupine, ki uživa velik sloves v Parizu in v provinci. »La petite scene« je prinesla s seboj vse svoje originalne kostume in dekoracije. Obe gostovanji sta izven gledališkega območja. Očinstvo opozarjamo, da so na razpolago še sedeži in lože vseh vrst. Cene nekoliko višje od običajnih opernih, vendar nižje kakor pri sličnih gostovanjih, ker je sklenila gledališka uprava z odličnimi, gori ugodno pogodbo. — Gostovanje ruske baletne in pantomimne skupine »Sinja ptica« v ljubljanski operi bo definitivno v ponedeljek in torek, podaljšanje je nemogoče. — Dijaška predstava Strindbergove »Neveste s krcno« bo v soboto ob 15. Na to predstavo opozarjamo tudi drugo občinstvo, ki se hoče poslužiti znatno znižanih cen. — Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani vliudno prosi vse p. n. abonente, da plačajo svoj 6. obrok najkasneje do 14. t. m.

* **Zborovanje učiteljskega društva Ljubljana — okolica,** zahodni del, bo v soboto, 15. t. m. ob 8. v šoli na Grabnu v Ljubljani.

* **Akademija PRK.** 15. t. m. ob pol 20. bo v Delavski zbornici akademija PRK drž. realke v Ljubljani pod častnim pokroviteljstvom g. bana Dravske banovine in konzularnega zbora v Ljubljani ter g. direktorjev srednjih šol. Vabila se ne razpošiljajo.

FOTO-KINO-APARATI
in potrebne naprave
KANC, LJUBLJANA
KANC (Wolfram), MARIBOR CENIK GRATISI

* **Krajevni odbor Rdečega križa na Viču** priredi v nedeljo »Zimski dan Rdečega križa«. Dopoldne: Zbiranje prostovoljnih darov, popoldne ob pol 16. in ob pol 20. v dvorani Sokolskega doma akademiji. Sodelujejo pod vodstvom učitelstva: Pomladke rdečega križa ljudske in meščanske šole, pevski zbor gg. učiteljic z Viča, pevski krožek Vje-Oline in pevski odsek Sokola Vič. Vstopnina popoldne 1 in 3 Din, zvečer 5 Din.

* **»Orjem« Ljubljana.** Jutri ob 20. redni društveni sestanek v prostorih »Preporoda«. Pridite vsi in točno. Predsednik.

* **Sokol Moste** proslavi svoj vstop v Sokola kraljevine Jugoslavije s slavnostno prireditvijo, obsejajočo govor, pevске točke in spevoigro s spremljevanjem orkestra v društveni dvorani v soboto dne 15. februarja ob 20. Vliudno vabi vsa bratska društva ter naklonjeno občinstvo, da počasti to prireditev z obilnim posetom.

* **Zdravstveno predavanje** v veliki dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti v sredo 12. t. m. točno ob 20. Predavala bo ga. dr. Mira Finkova, zdravnica za ženske bolezni in porodništvo. Snov predavanja: Krvavitve in rak. Vabljenje samo ženske. Vstopnine ni.

* **Cestna razsvetljava Tržaške ceste.** Prejeli smo: Že par tednov opazamo prebivalci Tržaške ceste in okolice Stan in doma, da se ugaša vsa cestna razsvetljava že okrog pol 6. zjutraj, ko je še temno kakor v rogu. Ravno po Tržaški cesti je v zgodnjih jutranjih urah velik promet in bi zato bila potrcena razsvetljava ceste vsaj tako dolgo kakor drugod; tembolj, ker je cesta blatna, kakor malokatera druga v ljubljanski okolici. Prosimo upoštevanja! Prizadeti.

* **Usodne posledice nesreče pri Škofljici.** Stanje težko poškodovane Marije Zrnčeve ki je morala še nadalje ostati v bolnici, dočim sta ponesrečenca Marjana in France Malovrh odšla v domačo oskrbo, se je večeraj močno poslabšala. Nesrečnica, ki je utrpela pri strašnem padcu avtobusa poleg zunanjih poškodb tudi pretres možganov, se je pričela že večeraj popoldne nekam čudno vesti. Tožila je o strašovitih bolečinah v glavi in se premetava po postelji vsa razburjena. Pozneje so jo na rentgenološkem oddelku ponovno pregledali in ugotovili poslabšanje njenega stanja. Zvečer je pričela Zrnčeva kazati znake blaznosti. Jela je vpiti, da so hoteli skupaj bolniki in strelniško osobe. Njeno stanje se je tekotom noči tako poslabšalo in so morali nesrečnico zjutraj spraviti na opazovalni oddelke.

„NOSAL“
prašek proti nahodu
Vas oprosti takoj tega zla.
Proizvajal:
Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana

Za predpust
Konfeti, serpentine,
papirnate čepice in vse
drugo kupujte pri M.
TIČAR, Ljubljana. Društvo
popust.

13.
Vsi na natakarski in kuharski tradicionalni 11. VALČKOV PLES
ki se bo vršil v vseh prostorih GRAND HOTELA »UNION«

Ples Jadranske Straže
v narodnih nošah
22. februar — Union

* **Nerodna kopek.** Na šentpeterskem mostu se je večeraj okrog 5. zjutraj pripetila nerodna nesreča. Ob imenovanju uri je šel čez most 57 letni mestni ubogi oslepel Anton Cerar, stanujoč na Poljanskem nasipu št. 40. Cerar je hotel čez most na Ambrožev trg, a je — dasiravno navajen poti — zašel preveč na desno proti Ljubljani. Ker breg tamkaj ni zavarovan, je nesrečnemu naenkrat zmanjkalo tal in je padel naravnost v vodo. Nesrečnej se je v rzli vodi takoj zavedel in jel kričati na pomoč. Na njegove krike so mu prihiteli na pomoč ljudje, ki so odhajali zjutraj v službo. Obvestili so takoj tudi rešilno postajo, nakar so ponesrečenca, ki se je pri padcu pobil tudi po životu, potegnili iz vode vsega premraženega in ga spravili domov.

* **Pri delu se je ponesrečil.** V splošno bolnišico se pripeljal večeraj popoldne 29letnega posestnika Antona Zalaznika iz Prevoj pri Kamniku. Zalaznik je bil dopoldne zaposlen v gozdu pri nakladanju lesa. Pri

Roman lahkožive, ljubezni in flirta želje žene!
Igrača strasti
V glavnih vlogah lepi OLAF FJORD in drugi umetniki.
Telefon 2730.
KINO DVOR

tem mu je okrog 11. padlo na desno nogo veliko bruno in mu jo zlomilo. Zalaznika so odpeljali domov, nakar so ga odpremili z vlakom v Ljubljano in ga prepeljali v bolnico.

* **Najdena, izropana suknja.** Brezposelni pomočnik Miljutin, stanujoč v ogrvalnici v Kosovski ulici se je okrog polnoči vračal domov in ugledal spotoma ob kraju ceste na tleh skoro novo zimsko, sivo suknjo. Seveda je suknjo pobral in jo odnesel naravnost na bližnjo stražnico. Lastnika suknje so naslednji dan izsledili v brivskem mojstru Matiji, ki je izkubil suknjo, ko se je vračal po noči proti domu. Mojstra so pozvali na stražnico in je izpovedal, da je imel v suknji tudi okrog 150 Din gotovine, listnico in denarnico, dočim so bili najdeni v njej le ključ. Kakor domneva policija je izropal suknjo kak pasant, ki jo je že pred Miljutinom našel na cesti in jo nato zopet zavrgel.

* **Plesni krožek Tabor** vablj na zaključni venček, ki bo v soboto 15. t. m. ob 20. v veliki dvorani na Taboru (v stranski dvorani, pogrnjene mize in bufet). Vabljeni vsi posetniki plesne šole kakor tudi njihovi prijatelji.

* **Plesni odbor JNAD »Jadrana«** javlja da bo zaključna plesna vaja jutri, v četrtek v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Odbor naproša cenjene plesalke, da ne pripravijo več kotilionov, kakor enega za kotilionsko četvorko. Gospodom pa ni treba nositi narežev za kotilionsko četvorko s seboj, ker se bodo dobili zvečer v dvorani po 3 Din.

* **Prenapetost na predpustnih prireditvah** je tudi že v Ljubljani preokračila dopustne meje. V naši demokratični dobi je ta poskrobona družabnost za marsikatero solidnega meščana naravnost mučna. Vse te konvencionalne laži vplivajo na inteligenta naravnost smešno, kajti človek je končno vendarle človek, četudi je mogoče napravljen v maskaro. Da pa mora igrati maskaro tudi še potem, ko odloži masko, je pa nepotrebno in demokratičnega človeka nevredno. V drugih državah so na te prilike že davno pričeli misliti ter pričeli prilati čisto domače in demokratične prireditve. Glavno je zabava in dostojnost, vse druge formalnosti pa naj odpadejo. Sportni klub Ilirija priredi v soboto v vseh prostorih hotela »Union« svoj bohemski karneval. Ta karneval naj bo uvod teh do-

Nihče ne bo pozabil divne
Anne May Wong
ko si bo ogledal prekrasni njen naj-novejši vefilm šarma, elegancie, razkošja in bede
Princesa Butterfly
Pride! Pride! Elitni kino Matica!

mačih prireditev pri nas. Za to vabimo na to zabavo vse Ljubljančane in Ljubljančanke brez razlike stanu in starosti. Naša deviza je: Do polnoči vse maske, po polnoči pa ljudje, domači, fletni in neprisliljeni. Brez vabil, obleka poljubna, kakor kdo pač hoče. Če pa je komu le težko prelomiti tradicijo in mu je neobhodno potrebno posebno vabilo, naj izvoli pričujoči članek izrezati iz časopisa in se z njim legitimirati. Tudi vsi ti na karneval prisočno vabljeni.

* **Bohemski karneval SK Ilirije.** Od danes naprej se dobe v predprodati vstopnice za sobotni karneval. Prav tako se dobe v predprodati tudi vstopnice za gledalce, za katere so rezervirani posebni sedeži na balkonu. Predprodatja se vrši vsak dan od 18. do 20. ure v posebni sobi kavarn »Evropa«. Prav tam se dobe vsa potrebna pojasnila za karneval ter se sprejemajo prijave skupin in posameznih mask.

* **Namofena polenovka** se dobi pri J. BUZZOLINIJU, delikatesni trgovini za škofijo.

* **Članice Splošnega ženskega društva,** ki so kupovale na izkaznice, naj se zglasijo s kuponi v društvu v četrtek, 13. tm. od 5.—6. zvečer. Kdor se ne javi, zapade njegov popust v društvene svrhe. 210

* **Poizkusno kuhanje kave Haag** danes v trgovini Pavlin, Gradišče. Vabimo! 211

Iz Maribora

* **Zasluzno odlikovanje.** Anton Brumen, šolski upravitelj v pokolu, je prosvetni delavec, moč neumornega dela v šoli in zunaj nje, ljubezniv družabnik in tovariš. Višje oblasti se ga pri odlikovanjih mislo spomnile, toda na njegovo delo nista poza-

bili hvaležno ljudstvo in občina Tezno, ki je v znak priznanja njegovih zaslug in iz hvaležnosti priznala odličnemu prosvetnemu delavcu najvišje svoje odlikovanje. Izvolila ga je za častnega občana. Pri odlikovanju, ki biva v Ptuj, se bo oglasila posebna deputacija, obstoječa iz uglednih občanov ter predstavnikov občine Tezna, da mu izroči sklep občinskega sveta.

* **Častnim občanom občine Krčevina.** je bil na zadnji seji imenovan Valentin Schäffer. Slavljencu, ki ima 87 let, je bila diploma izročena danes dopoldne. Schäffer je bil 41 let občinski odbornik in od l. 1902 župan v Krčevini, član kralnega in okrajnega šolskega sveta, član mariborskega okrajnega zastopa itd.

* **Ljudska univerza v Studencih.** V četrtek 13. ob 19. bo na ljudski univerzi predaval prof. dr. Jehart o potovanju v Egipt. Predavanje bodo spremljale skioptične slike.

* **Knjige Matice Hrvatske** so došle v Maribor. Za leto 1929 so izšle: Andrić, Narodne pisme; Galski. Pod starim krovom; Bičlovačić Crvena Hrvatska, Dubrovnik; Bubanović, Iz moderne kemije in Hrvatsko kolo (ilust.) ter Truhelka, Bogoročišne trešnje. Vseh šest knjig 150 Din, vezano 166 Din in poštnina. Lanskih osem knjig stane 150 oz. 240 Din. Knjige se dobe ali naroče pri poverjeništvu, Slovenska ulica 12. M. Fava.

Divna kitajska umetnica
Anna May Wong
v briljantnem vefilmu ljubezni in vdanosti
Princesa Butterfly
Pride! Pride! Elitni kino Matica!

* **Mestni užitinski davek** vendarle na vidiku? Glede na dejstvo, da se bodo izdatki mestne občine mariborske v prihodnjem proračunskem letu zopet silno zvišali, se v krogih mestnih občinskih svetnikov že danes ventilira vprašanje, odkod vzeti nove dohodke. V letu 1931. bo morala mestna občina prispevati 10% k stroškom javne bolnice, kar bo zneslo preko 1.5 milijona dinarjev. Stroški za učiteljska stanovanja se bodo zvišali za priliko pol milijona, k stroškom pa bo morala mestna občina prispevati najmanj 1.5 milijona, če ne celo 3 milijone dinarjev. To pomeni najmanj 3.5 milijonov novih izdatkov. Na drugi strani zahteva državna uprava izenačenje vseh doklad na neposredne davke, kar bo v gotovem oziru imelo za posledico zmanjšanje dohodkov. Mestna občina ne bo mogla izhajati in smatra se že danes kot edini izhod uvedba mestne užitnine.

* **Stavbno gibanje na Teznu.** Pomladi prične dela za dograditev druge osnovne šole na Teznu. Načrt in proračun je izdelal stavbenik Kliffmann. Ob šolski stezi zgrade dve stranki enodružinski hišici.

* **Obrtno društvo v Mariboru.** Tako se imenuje odslej Slovensko obrtno društvo v Mariboru, ki je v ponedeljek 10. t. m. zvečer imelo svoj letni občni zbor v Narodnem domu in je ob tej priliki v intencijah, da se eliminirajo plemenski nazivi, tudi izpremenilo svoje ime. Na običnem zboru so poročali predsednik Vahtar, tajnik Zotter in blaginjak Ilich o društvenem delovanju v minolem poslovnem letu. Društvo je slekoko prej v prvi vrsti nudilo zaščito interesov slovenskim obrtnikom, posvečalo posebno pažnjo strokovni in nacionalni vzgoji naraščaja ter skrbelo za čim tesnejše družabne stike med obrtništvom. Obširno se je razpravljalo o delovnem programu za tekoče leto. Za predsednika je bil ponovno izvoljen g. Vahtar, podpredsednik g. Ivan Kvas, odborniki gg. Zotter, Sušič, Ilich, Rajtaz, Japelj, Prah, Kumerč in Volčič, pregledovalca računov sta gg. Somerwald in Juratič, predsednik društvenega razsodišča pa g. Bureš. Gospema Založnikovi in Kiclerjevi je občni zbor izrekel toplo zahvalo za njuno neumorno sodelovanje pri društvenih prireditvah.

* **Zahvala.** Podoficirsko podporno društvo, podružnica Maribor se tem potom našrčnice zahvaljuje vsem, ki so nas počastili s svojim obiskom ob priliki plesa v Narodnem domu in vsem ostalim za njihovo naklonenost, ki je pripomogla društvu k dobremu uspehu.

* **20 letni slepi pletar košar,** ki se je izučil te obrti v zavodu za slepce v Gradcu, išče zaslužka v tej občini. Delodajalci pletarske stroke so naprošeni, da reveža zapo-

KARTOTEKA
družba z o. z.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/I.
Kartotečni pribor
Kartotečno knjigovodstvo
Kartotečne tiskovine

sljio in mu omogočilo eksistenco. Prijave sprejema socialno-politični urad mestnega magistrata mariborskega, Rotovski trg 9.

a— Smrtina kosa. V ponedeljek je premrnila v Framu posestnika Terezija Černei roj. Tement. Pokojnica je bila vrla žena, dobra mati in zelo skrbna gospodinja. Pogreb se bo vršil danes. Naj ji bo ohranjen blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

a— Smrt pri mizi. V nedeljo dopoldne okrog 11. so našli delavca Ljubo Ljubo tektine tovarne Leopolda Davida v njegovem stanovanju v Trstenjakovi ulici 20., mrtvega sloneti pri mizi. Zdelo se je srčna kap.

a— Šest aretacij v zvezi s vlomom in tatvino pri krojaču Gomboču. Kakor smo že včeraj poročali je policija že izsledila vlomnice pri krojaču Gomboču v Tattenbahovi ulici v noči na 8. t. m. Aretirani so kot neposredni storilci 24 letni delavec Feliks Likanec, 23 letni delavec Jožef Rotman in 39 letni bivši železničar Gabriel Kotar, kot osumljeni, da so v zvezi s tatvino, ali da so vsaj vedeli, pa Ivan Fleischer, ki je na ponudbo Kozarjevo, da bi blago kupil, šel isto ogledovat k stariarici na Tržaški cesti, kjer so ga storilci skrilili. Kozarjeva gospodinja G. M. in Rotmanova ljubica Jožefa Nudi iz Pobrežja. Naknadno je bilo ugotovljeno, da je bilo ukradeno obleke in blaga za 41.000 Din. Tudi policija je ugotovila, da se je blago ponujalo na prodaj po Studencih. Pri stariarici je bil doslej najden samo del ukradenega blaga. Kozar priznava, da sta vlomila in blago odnesla Likanec in Rotman, ta dva pa še tajita, daši so pri Likancu našli ukraden telovnik Kozar je bil že ponovno zaradi tatvin in drugih deliktov kaznovan. Tudi ostali imajo že več kazni za seboj. Preiskava se nadaljuje.

Iz Ptuja

a— Izborna in zelo fina francoska komedija je »Lepa pustolovščina«, s katero bo gostovalo mariborsko gledališče v Ptuju danes, 12. t. m. Ta komedija je priprizoritvah v Mariboru dosegla ogromen uspeh, zlasti pa ostane nepreključiva kreacija gđ. Kraljeve v spominu, za komično plast pa se bo oddolžil zelo priljubljeni komik g. Josip Daneš. Za mladino neprimereno.

Iz Celja

a— S celjskega ljudskega vseučilišča. V ponedeljek zvečer je predaval na celjskem ljudskem vseučilišču univ. prof. dr. V. Vouk iz Zagreba o Yellowstoneu, zemlji geizirjev in ugaslih vulkanov. Predavatelj v trgovski solj je bila polna. Predavatelj je opisal svoje 2 in pol mesečno potovanje po Ameriki, ko se je udeležil 1. 1926. mednarodnega kongresa prirodoslovcov, kateremu so prisostvovali prirodoslovci vseh evropskih držav. Mimogrede je opisal New York, Chicago, veličasne slapove Niagare, življenje na ameriških univerzah in razne verske sekte. Samo krščanski sekt je v Ameriki najmanj 20. med katerimi so zgradile posamezne sekte cela velika mesta. Zlasti zanimiva je sekta Mormoncev, ki so še vedno pristaši množic. Predavatelj je karakteriziral Američane naslednje. Američan ljubi le 3 stvari, in sicer dolar, svobodo in prirodo. V Ameriki imajo poseben zakon o nacionalnih parkih, ki naj služijo za dobrobit in užitek naroda, kakor je napisano na velikanskih vhodnih vratih v nacionalni park Yellowstone. Park leži 2000 metrov nad morjem v državi Wyoming. Ustanovljen je bil l. 1872. Imenuje se po istoimenski reki, ki se izliva v Yellowstone jezero. Nadalje je dr. Vouk podrobno opisal vse znamenitosti mrtve in žive prirode v tem prekrasnem naravnem parku, v katerem je prebil 14 dni. Opisal je tudi nastanek geizirjev, ki se razen tamkaj nahajajo le še v Islandiji. Predavanje je spremljalo okrog 150 skioptičnih slik. Na celjskem ljudskem vseučilišču bo predaval v ponedeljek 17. t. m. ob 20. v risalnici meščanske šole zagrebški univ. profesor in predsednik Ljudske univerze v Zagrebu dr. Bazala o pomenu umetnosti v življenju. Udeležite se polnoštevno!

a— Rezervirajte vstopnice za »Radikalno kuro«, ki jo bodo vpriporili v Celju mariborčani v sredino 19. t. m. ob 20. Prijave sprejema knjižarna Gorčar & Leskoveš na Kralja Petra cesti. Predstava bo v abonmaju.

a— Plesna šola Trgovskega društva bo imela v soboto 15. t. m. zaključni venček v mali dvorani Celjskega doma. Ker se valila ne bodo razpisila, vabi odbor vse prijatelje trgovskega stanu. Vstop prost. Godba iz Ljubljane. Zabava nad vse prijetna.

a— Invalidska tombola v Celju. Glede na deitvo da ima vsako prvo nedeljo v mesecu juniju svojo tradicionalno tombolo neko drugo celjsko humanitarno društvo, je bil krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Celju primoran preložiti svojo že najavljeno tombolo na nedeljo 6. julija, oziroma v primeru slabega vremena na naslednjo nedeljo 13. julija. Ostala celjska društva se naprošajo, naj na ta dan ne prireduje svojih prireditev, ker sedaj določenega termina nikakor ni več mogoče preložiti.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 11. februarja 1930.

Višina barometra 3088 m

Kraj	Čas	Barom.	Temp.	Rel. vlaž.	Smer vetra in brzina v m in sek.	Oblak.	Padavine
Opazovanja							
Ljubljana		774.5	-8	85	mirno		
Maribor		773.6	-8	80	mirno		
Zagreb		774.2	-8	80	mirno	10	megla
Beograd	8.	774.6	-7	90	mirno		
Sarajevo		774.7	-10	70	mirno		
Dubrovnik							
Skoplje	7.						
Split		768.1	+3	35	NE 4	1	

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 1.0, najnižja - 9.5. Solnce vzhaja ob 7.7, zahaja ob 17.21, luna vzhaja ob 15.53, zahaja ob 7.12. Dunajska vremenska napoved za sredo: V višinah zelo oblačno, po ostrem jutranjem mrazu bo po dnevi temperatura večkrat nad ničlo.

a— Smrtina kosa. V Celju je umrla uradnik g. Milanu Eratu v nežni mladosti 4 in pol leta hčerka Gizela. Pogreb bo danes ob 16. iz mrtnišnice na celjskem mestnem pokopališču. Užalošeni rodbini naše iskreno sožalje!

Kočevska svedrovca iz Trsta

Ljubljana, 11. februarja

Preiskava v zadevi drznega vlom v kočevsko pošto je zaključena. Izsledena sta tudi storilca, ki sta bila aretirana v nedeljo zvečer v Grosupljem. Od strani pošne uprave je preiskavo vodil inspektor g. Anton Suhač. Vlom je bil izvršen šele po polnoči, kajti nadzorniki g. Anton Vujčić se je nahajal v prostorih pošte nekako do pol 12. Storišča sta v vitrihnom odvodu zadnja vrata, ki vodijo v nekako shrambo. S seboj sta prinesla kramp, ki so ga našli v neki šupi v bližini. Delo jima je šlo lahko od rok, kajti hiša g. Ilca, v kateri se nahaja poštni urad, je zidana večinoma iz skale. Vlomilca sta do pol metra debeli zid kar hitro prodrla in izdolbila dovolj veliko odprtino, skozi katero sta prispela v zadnjo malo sobo, kjer se nahajala blagajna.

V Kočevju se je v soboto zvečer vršila neka veselica, zaradi česar sta bila vlomilca neprimerno bolj pogumna in sigurna. In res ju ni prav ničel motil. V poštnem poslopiju stanujoči dijak g. Miško Kajfež, ki se je vrnil z veselice okrog 2. ponoči, je čul, kmalu ko je legel k počitku, spodaj nekak šum, sodil pa je, da šumi voda v vodovodnih cevih. Vlomilca sta se obnašala v pisarni kar po domače in sta premetala tudi razne spise po mizah. Vlom v blagajno sta izvršila na uprav strokovnjaški način z najboljšim vlomilskim orodjem. Steno blagajne sta preščinila v obliki trikotnika, zaradi česar je v Kočevju se je izkazalo, da prijeta vlomilca nista mogla vedeti, kako bi bilo najlažje izvršiti vlom v pošto. Moral ju je vsakega nekdo informirati. Na podlagi raznih sumljivih kolektivnih so orožniki prišli včeraj tudi nekje kočevskega mehanika. Ker so našli orožniki pri obeh vlomilcih le nekaj nad 15.000 Din, ukradenih pa je bilo nad 18.000 Din, storilca tekom nedelje prav gotovo nista mogla zapraviti okrog 3000 Din, je skoro očitno, da je to vsoto dobil nekdo za nagrado.

Po zaslusanju v Ljubljani so oba drzna svedrovca spremili orožniki davi ob 7.30 snet na vlak ter ju odpeljali v zapor. Sodišča v Novem mestu, kjer jima bodo še nadalje preiskovali obisti.

Polijski pes, ki ga je privedel s seboj detektiv iz Ljubljane, je ubral sled proti

GOSPODARSTVO

Vinarski kongres v Beogradu

Dne 4. t. m. se je sestel v Beogradu pripravljani odbor za prvi vinarski kongres. Po odposlancih so bili zastopani: Vinogradarski savez Negotin, Vinogradarsko društvo za dravsko banovino, Vinogradarska sekcija poljoprivrednega društva Vršac, Udruženje gornjokrških vinogradar, Subotica, Udruženja vinogradar, Sremski Karlovci, Zupski vinogradar, Savez srbskih zemljoradniških združenj Novi Sad, Kmetijska družba Ljubljana, Zadrugaški savez Split, Zadruga Matica Split, Zemaljsko gospodarsko veče Split, Savez hrvatskih vinogradar in vočara Zagreb, Centrala udruženja veletrgovcev vina Beograd. Pismo so svoj pristaneck za kongres dali Vinogradarsko udruženje Šibenik, Zadruga zveza Ljubljana in Štajerska sadjarska zadruga Maribor. Iz Slovenije sta se udeležila konferenca g. inž. Lah, ravnatelj Kmetijske družbe in Lovro Petovar.

Po celodnevni razpravi je bilo soglasno določeno, da se bo vršil prvi jugoslovanski vinarski kongres 9. marca t. l. ob 10. uri, in sicer s naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo o obtem stanju vinogradništva v državi; 2. Bolezni in škodljivci vinske trte ter pokončevanje istih; 3. Izvoz vina in grozdja; 4. Brezalkoholna uporaba grozdja; 5. Konzum vina v državi; 6. Vinski zakon; 7. Organizacija glavnega saveza vinogradnikov in sadjarjev kraljevine Jugoslavije; 8. Resolucija.

Strokovne referate so prevzeli poleg drugih odlični strokovnjaki g. ravnatelj Zmavc, kmetijski šef v pokouju Stanko Ozamič ter profesor Kaitner. O organizaciji glavnega saveza vinogradnikov in sadjarjev je prevzel poročilo g. Lovro Petovar.

»Dolgotrajnih večmesečnih pogajanjih in razpravah bo končno vendar prišlo do te veljave pomembne prireditve. Ker v vsej Srbiji ni pomembnejših vinogradniških organizacij, dočim stoji Srpsko poljoprivredno društvo, v katerem vodstvu žal ni praktikov vinogradniške stroke, nekako nerazumljivo ob strani, je bilo treba dobiti kontakta s srbskim vinogradnikom direktno. To se je vse izvršilo, tako da bodo na kongresu zastopane vse vinogradniške pokrajine naše države. Na predkonferencah se je že ves material pripravil in se je črtalo vse, kar bi moglo v eni ali drugi pokrajini vzbuditi nesoglasje, tako da bo do vinogradniških nastopov na kongresu posem soglasno.

Namen kongresa je, da doženemo naše stanje v vsej državi, da konstatiramo, kaj bi moglo naš obstoj zasigurati ter da po kongresu zaprosi tam izvoljena deputacija na vseh mednarodnih mestih, da se upravičeno želimo ugoditi.

Drugi dan po konferenci se je deputa-

tija pripravljalnega odbora oglašila v pristojnih ministrstvih ter zaprosila za podporo te prireditve. Povsod, zlasti pa v notranjem ministrstvu, je dobila zagotovilo, da bodo prireditelji našli v vsakem oziru podporo.

Potrebno je, da se tudi iz dravske banovine udeleži čim več interesentov tega veleznega kongresa. Vsakdo, ki ima z vinom opraviti, pa naj si bo vinogradnik, trgovec ali gostilničar, ki hoče vinogradništvu v resnici dobro, lahko na tem kongresu sodeluje. Trdno sem pa uverjen, da bodo tudi oblasti svojim strokovnjakom omogočile udeležiti se kongresa. Zaprošeno je za popust na železnih, kar bo gotovo ugodno rešeno.

Lovro Petovar.

Razvoj naše zunanje trgovine s posameznimi državami

Generalna direkcija carin je objavila podatke o udeležbi posameznih držav v našem izvozu in uvozu, ki nam dajejo možnost pregledati, kako se je lani razvijala naša zunanja trgovina s posameznimi državami v primeri s prelet.

Pri izvozu je s 24.9% skupnega našega izvoza na čelu Italija (l. 1928 26.1%). Udeležba Italije pri našem izvozu se je sicer dvignila za skoro 300 milijonov Din, vendar je odstotno nekoliko nazadovala. Na drugem mestu v izvozu je Avstrija s 15.6% (17.9%), na tretjem Rumunija s 12.9% (1.2), potem sledijo Nemčija s 8.5% (12.1), Grčija s 7.4% (8.3), Madžarska s 6.8% (8.8) in Češkoslovaška s 5.4% (9.0).

V našem uvozu pa je v največji meri udeležena Češkoslovaška, ki je pri izvozu šele na 7. mestu. Udeležba Češkoslovaške v našem uvozu znaša 17.5% vsega našega uvoza (l. 1928 17.9%); za Češkoslovaško sledijo Avstrija s 17.4% (17.3), Nemčija s 15.6% (13.6), Italija s 10.8% (12.0), Madžarska s 6.5% (6.6), Anglija s 5.6% (5.7) in Zedinjene države s 4.7% (4.9). Po vrednosti opažamo v trgovinskih bilancah s posameznimi državami znatnejše spremembe.

Milijardna aktivnost naše trgovinske bilance z Italijo.

Trgovinska bilanca z Italijo kaže v zadnjih letih naslednje spremembe (v milijonih Din):

	izvoz	uvoz	saldo
1927.	1590	940	+ 650
1928.	1690	939	+ 741
1929.	1971	823	+ 1148

Aktivnost naše trgovinske bilance z Italijo se je zadnja leta skoro podvojila in je že znatno prekorajila milijardo Din, pri čemer je treba seveda upoštevati, da je aktivnost naše trgovinske bilance z Italijo od leta 1926 na leto 1927 padla od 906 na 650 milijonov Din. Dočim se je naš izvoz v Italijo lani približal že drugi milijardi (kakor leta 1926), je naš uvoz iz Italije ponovno nekoliko nazadoval.

Naša trgovina z Avstrijo.

Naša trgovinska bilanca z Avstrijo, ki je od l. 1928, pasivna, kaže stoper zboljšanje, vendar je to zboljšanje bolj problematično, kajti po avstrijski statistiki zunanje trgovine se je pasivnost naše trgovinske bilance s to državo lani povečala na 36.5 milijona šilingov ali 292 milijonov Din. To nesoglasje izvira gotovo iz tega, da se je gotovo blago, ki se samo tranzitno izvažalo preko Avstrije, vpisovalo v naši statistiki na račun izvoza v Avstrijo.

	izvoz	uvoz	saldo
1927.	1449	1424	+ 25
1928.	1154	1855	- 201
1929.	1288	1824	- 86

Velika pasivnost s Češkoslovaško.

Pasivnost naše trgovinske bilance s Češkoslovaško se je zadnja leta ponovno pove-

čala, kakor je razvidno iz naslednjih podatkov (v milij. Din):

	izvoz	uvoz	saldo
1927	727	1399	- 672
1928	589	1432	- 843
1929	426	1329	- 903

Naš izvoz, ki je leta 1926 znašal še 939 milijonov Din, je do lani že padel na polovico, dočim pri uvozu iz Češkoslovaške ne opažamo večjih sprememb. Poslabšanje naše bilance s Češkoslovaško nam je dokaz, kako nujno potrebujemo s to državo carinsko-tarifno pogodbo.

Trgovinska bilanca z Nemčijo.

Tudi z Nemčijo se je pasivnost naše trgovine znatno povečala, čeprav ni dosegla tolike višine kakor s Češkoslovaško, kakor sledi (v milijonih Din):

	izvoz	uvoz	saldo
1927	679	899	- 220
1928	779	1066	- 287
1929	675	1188	- 513

Naš uvoz iz Nemčije stalno narasta, dočim je naš izvoz zopet padel na višino iz l. 1927.

Izvoz preko Brajle.

Bilanca naše trgovine z Rumunijo kaže ogromne apremembe, kar pa je edino pogoje, da se žilo, ki se izvažalo preko Brajle na svetovni trg, vpisuje v statistiko kot izvoz v Rumunijo. S tem pridržkom se je naša trgovinska bilanca z Rumunijo zadnja leta gibala naslednje (v milij. Din):

	izvoz	uvoz	saldo
1927	32	274	- 242
1928	77	208	- 131
1929	1025	182	+ 843

Kakor je iz prejšnjih let razvidno, je naš izvoz v Rumunijo zelo slab in odpade pretežno del lanskega izvoza le na tranzit žitnih pošilki. Če te ne bi bile upoštevane v statistiki, bi dobili z Rumunijo gotovo tudi za l. 1929 pasivno bilanco. Preko Rumunije tranzitno izvozeno žito se je prodalo večinoma v Nizozemsko, Anglijo in Nemčijo, zato je tudi naš izvoz iz te države v statistiki gotovo preizko ocenjen.

Aktivna bilanca z Madžarsko.

Z Madžarsko smo imeli tudi lani aktivno bilanco, in sicer v višini 48 milijonov Din.

	izvoz	uvoz	saldo
1927	488	358	+ 130
1928	567	529	+ 47
1929	588	490	+ 48

Visoka aktivna bilanca z Grčijo.

Kakor prejšnja leta smo imeli tudi lani z Grčijo visoko aktivno bilanco (v milijonih Din):

	izvoz	uvoz	saldo
1927	620	102	+ 518
1928	585	100	+ 485
1929	584	73	+ 511

Naš izvoz v Grčijo se je lani celo nekoliko dvignil, dočim je uvoz iz Grčije ponovno nazadoval.

Trgovinski promet z Anglijo, Francijo in Zedinjenimi državami.

Izvoz v Anglijo se je zadnja leta povolno razvijal ter je lani dosegel 106 milijonov Din (1928 102, 1927 84); ker pa je istočasno uvoz iz Anglije nazadoval na 426 milijonov Din (446, 511), se je pasivnost naše trgovine z Anglijo zmanjšala od 427 odnosno 344 milijonov Din v letih 1927 in 1928 na 320 milijonov Din.

Tudi naš izvoz v Francijo se je zadnja leta naglo dvignil, in sicer od 176 odnosno 247 milijonov Din v letih 1927 in 1928 na 316 milijonov Din v prelet, uvoz iz Francije pa je nekoliko nazadoval na 301 milijon Din (od 352 milij. Din v l. 1928). Dočim je bila naša trgovina s Francijo še v zadnjih dveh letih močno pasivna, in sicer za 142 milijonov l. 1927 in 106 milijonov l. 1928, smo imeli lani prvokrat za 15 milijonov Din aktivno bilanco.

Končno naj omenimo še Zedinjene države, kamor se je naš izvoz lani občutno dvignil od 60 na 126 milijonov Din, dočim je uvoz nazadoval od 385 na 360 milijonov Din. Pasivnost naše trgovinske bilance z Zedinjenimi državami se je torej lani zmanjšala na 235 milijonov Din napram 325 milijonem v predhodnem letu.

Zakon o nadzorstvu nad živil

Nj. Vel. kralj je v ponedeljek podpisal in proglasil zakon o nadzorstvu nad živil, po katerem se v zaščito narodnega zdravja in oskrbe prebivalstva z zdravno hrano postavlja pod nadzorstvo živil in pišče vseh vrst, začimbe in sredstva za zboljšanje okusa, barve in izgleda živil, priprave, ki se rabijo za produkcijo, za shranjevanje in odpravljanje živil in omenjenih sredstev. Nadzorstvo opravljajo prvostopna oblastva po svojih organih s sodelovanjem higienskih zavodov in ustanov ter zdravstvenih občin.

Naloga zapriščene nadzornikov bo, da pregledajo živila, preprečujejo prenos parazitnih bolezni na živilih in možnost zastrupljanja ali zdravju škodljivega vpliva živil, priprav, orodja in posod za spravljane ali prenos. Končno morajo preprečevati, da se spravljajo v promet ali izdelujejo zdravju škodljive potvorbe živil. Organi so po zakonu pooblašteni, da pregledujejo vse prostore za produkcijo, predelovanje, shranjevanje in prodajo živil in da vzemajo po potrebi vzorce živil ali sirovin za analizo, pri čemer so dolžni varovati poslovne tajnosti. Dalje govori zakon o ustanovah za strokovno analizo živil pri higienskih zavodih. Nadzorstveni organi so upravičeni, izdati začasno prepoved prometa pokvarjenih, nevarnih in nezdružljiv živil, ki jo mora po izvršeni analizi potrditi ali razveljaviti pristojno oblastvo. Taka živila se imajo učiati ali pa pod nadzorstvom porabiti v industrijske svrhe.

Kazenske odredbe predvidevajo kazni do 1 meseca ali do 10.000 dinarjev za kršenje prepovedi produkcije, shranjevanja ali prodaje prepovedanih živil ali predmetov za potvorbo živil, za kršenje prepovedane načina ometavanja in shranjevanja živil, prepovedane zaposlenja neozvežljivih bolezni ljudi ali uporabe zdravju škodljivih ali strupenih sredstev. Zakon bo stopil v veljavo 30 dni po objavljenju v »Službenih novinah«.

— Zakup veleprodaje soli. Kakor poročajo iz Beograda je vprašanje veleprodaje soli na podlagi licitacije od 29. prošega meseca definitivno rešeno. Finančni minister je v ponedeljek podpisal odlok o oddaji zakupa po katerem se odda zakup v dravski banovini Vladi Radanu in Ivanu Jelacinu, v savski banovini Jugoslavenski trgovski d. d. iz Zagreba, v primorski banovini tvrdki Niko Marčič in drug, v Moravski banovini Voimiru Gajnič, trgovcu iz Milanovca, v drinski banovini Spedičič d. d. in Srpski centralni banki, v zetski banovini Mladenu Vukosavljeviču iz Raške, v moravski banovini tvrdki Brača Jovanović iz Beograda, v vrderski banovini Vranjski banki ter za Beograd, Zemun in Pančevo Tetovski banki.

— Veleprodaja tobaka. Gospod minister finance je dobil pogoje, po katerih bo Samostojni monopol, uprava izdajala v tretletni zakup veleprodajo tobaka, cigaretnega papirja in vžigalnic. Licitacija za te veleprodaje je odrejena za

so najlažji pot, po katerem prihajajo klice bolezni v naše telo. Deco, ki pohaja šole, obvarujejo najzanesljivejše prehlada, nahađa in influence ANACOT-PASTILE dr. Wandera.

Dobivajo se v vseh lekarnah. Varujte se preparatov, ki v poslednjem času posnemajo Anacot-pastile!

14. februarja 1930. leta in se bo vršila tega dne pri Upravi državnih monopolov v Beogradu in pri monopolnih inspektoratih v Zagrebu, Sarajevu, Splitu in Skoplju.

— Vprašanje podružnice Beogradske zadruge v Ljubljani. Kakor smo že včeraj kratko poročali, namerava znana beogradska banka »Beogradska zadruga« ustanoviti svoje podružnice v Zagrebu, Ljubljani in v Sarajevu. Ustanovitev teh podružnic bo ravnotežje banke predlagalo prihodnjemu občnemu zboru dekararjev, ki se bo v kratkem vršil. Zagrebška podružnica bi se imela ustanoviti v pomladi. Beogradska zadruga je ena najstarejših in najuglednejših bank v Beogradu, ni zadruga v pravem pomenu besede, kajti njeni deleži so izdani v obliki delnic, na katere plačuje zadruga razmeroma visoke dividende. Svojo glavno je lani valorizirala na 40 milijonov dinarjev s povzemanjem nominala delnic od 2000 na 4000 Din. Zavod se peča z vsemi bančnimi in zavarovalnimi posli.

— Zopetno znižanje diskonta v Avstriji. Šele 25. januarja je avstrska Narodna banka znižala svojo diskontno stopnjo od 7 in pol na 7 odstotkov, v ponedeljek pa je zaradi dalje naraščajoče likvidacije ponovno znižala diskont od 7 na 6 in pol odstotka.

— Dobave. Prometno-komercialni oddelk Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 17. t. m. ponudbe glede dobave 310 komadov postajnih datumskih žigov; do 20. t. m. pa glede dobave 8 komadov stiskalnic za zalivke. (Pogodbi so na vpogled pri istem oddelku)

BORZE

11. februarja.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet slab, le v devizah Berlin in Praga je bilo nekaj več potrebe. Tečaj deviz so se nekoliko okrepili. Tako je deviza Newyork dvignila od 56.65 na 56.685, deviza Dunaj pa od 7.9902 na 7.9924.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je vojna škoda danes ponovno nekoliko okrepila. Za kaso se je prvotno trgovalo po 418 in 419, pozneje pa po 419.75—420. V ostalem so bili zabeleženi zaključki v 8 odstotnem Blairu posejili po 90, v 7 odstotnem po 80 in v agrarnih obveznicah po 51. V zasebnih vrednotah je bil promet slab. Med bančnimi papirji je prišlo do prometa le v Unionbanki po 203—204 in v Prashedioni po 925, med industrijskimi papirji so bili zaključki v Slaveksu po 88 in v Narodni mlinski po 20.

Iz življenja in sveta

Pred tekami za Davisov pokal

Ob navzočnosti več inostranskih poslanikov in zastopnikov francoske teniške zveze je te dni predsednik francoske republike Doumergue v Elizejski palači določil z žrebanjem vrstni red letošnjih mednarodnih tekem za Davisov pokal, ki je, kakor znano, ta čas v posesti francoskih igralcev. Med evropskimi državami se bo tekme udeležila tudi Jugoslavija, ki bo igrala s Švedsko.

V 12 dneh okoli sveta

John Henry Mears, znani ameriški letalec, ki je predlanski obletel zemeljsko kroglo v 23 dneh, 15 urah 21 minutah, je sklenil, da se poda letošnjo pomlad z enomotornim letalom tipa Lockheed-Vega ponovno na isto pot, ki jo na meni sedaj opravi v pičlih dvanajstih dneh. Na tem poletu ga bo spremljal kot krmar Bernt Balchen, ki je ta čas z Byrdom v Antarktidi. Mears se je odločil za svoj polet zato, ker mu je »Grof Zeppelin« odnesel slavo najhitrejšega potovalca okoli sveta, in pa zato, ker je clevelandski tovarnar Har-

Riverov glas

Na Španskem, piše poročevalec »Manchester Guardian«, krožijo sedaj razne zgodbe iz časa diktature, ki bi se jih nihče ne upal raznašati. Ko je sedel Primo de Rivera še na konju. Ena med temi je naslednja:

Med največjimi skrbmi padlega generala je bila skrb, ki mu jo je prirejal čuden glas, ki so ga čuli vsak večer po vsem Španskem, a mu nikoli niso mogli najti povročitelja. Vsak večer, ko so utihli oficijalni oddajniki brezžičnih valov, se je pojavil ta glas in vsi so ga čakali. Tudi policija in oblasti so ga čakale, a zaman so se trudile, da bi mu odkrile izvor. Skrit zasebni oddajalec se je oglašil namreč vsak večer ob določeni uri: »Pozor! Pozor! Sedaj bo spregovoril naš visoko čislani diktator, general Primo de Rivera, marki d'Estela!« Odmor. In potem je zavnel skozi špansko noč, razločni in veseli t-a, i-a pravega dolgoušca...

Ločitev zakona na obroke

Pariška policija je odkrila pisarno, ki se je bavila z ločitvami zakonov in ki se je je posluževalo zlasti imovitejši angleško občinstvo. Pisarna je posredovala v teh ločitvah po mehiških zakonih. Po teh zakonih zadostuje, če dokazuje, da te druga zakonska polovica »duševno« muči in smeš zahtevati ločitev. Tudi to zadostuje, da živita zakonca šest mesecev vsakebi. Pariški urad je pošiljal toštarne listine in protokole v Mehiko, a tamošnje oblasti so razsodile, da je zakon ločen in so svojo razsodbo poslale pisмено v Pariz. Cena: 100 angleških funtov. Na posebno željo je dovoljeval urad tudi plačila na obroke po približno 250 Din na mesec. Čim je bila izplačana polovica celotne vsote, sta prešla zakonca uradno (seveda mehiško) potrdilo, da sta ločena in sta lahko šla vsak po svoji poti.

Serum proti jetiki

Pariški zdravnik dr. Auclair je izumil nov serum, ki obeta postati človeštvu najuspešnejše orožje v boju proti jetiki. Ker so ptiči za človeško tuberkulozo čisto nedostopni, je pridobil iz njihovih slinavk serum, ki učinkuje imunizirajoče tudi pri drugih živalih. Kuncem in morskim praščkom je vcepil nekoliko tega seruma in jim bacili jetike niso mogli ničesar. Po drugi metodi doseže dr. Auclair imunizacijo na ta način, da uvede v telo posebno dražilo, ki pripravi slinavko do tega, da začne sama izločevati pripraven antitoksin. Dr. Auclair preiskuje ta čas učinke svojega seruma na ljudeh.

Bernt Balchen in Mears

ry Husted naznanil, da hoče v nekoliko mesecih isto tako potolči zadnji Mearsov rekord. Mears je bil doslej namreč že dvakrat prvak med tistimi, ki se jim najbolj mudi, da bi pripotovali z druge strani okoli naše stare premečnice — domov. Prvi polet je izvršil 1. 1915, in je rabil 35 dni 21 ur. Sele 1. 1926, sta ga prekosila Linton Wells in Edvard Evans (28 dni 14 ur 36 minut). Potem je prišel, kakor smo že omenili 1. 1928, Mears v družbi s stotnikom Collyerom spet v prvo vrsto. Sedaj bi svoj tedanji čas rad skrajšal na polovico. Vprašanje je, ali se mu bo tako hitro posrečilo. 12 dni okoli sveta — tega bi pač niti stari Jules Verne ne prerokoval nikoli.

Bencin iz koksa

V tovarni za dušik v Holtemu na Nemškem vršijo ta čas sila važne poskuse za pridobivanje bencina iz koksa. Gre za tako zvano Fischerjevo bencolno sintezo. Ta se razlikuje od podobnih metod po tem, da ne zahteva visokih tlakov in temperatur, temveč ji zadostuje normalen tlak in srednja temperatura. Od višine te temperature je odvisno, ali dobiš kot končni produkt ta ali oni pridelek petrolejske industrije, od bencina do trdnega parafina. Ker da pet ton premoga celo tona bencina, je gospodarska plat tega pridobivanja dovolj zasigurana.

—ško:

Študentov denar

Študent je čakal, čakal... denarja namreč. Česa denarja? Ne neki študent bolj čakal ko denarja! Denarja je treba, drugo se že naredi.

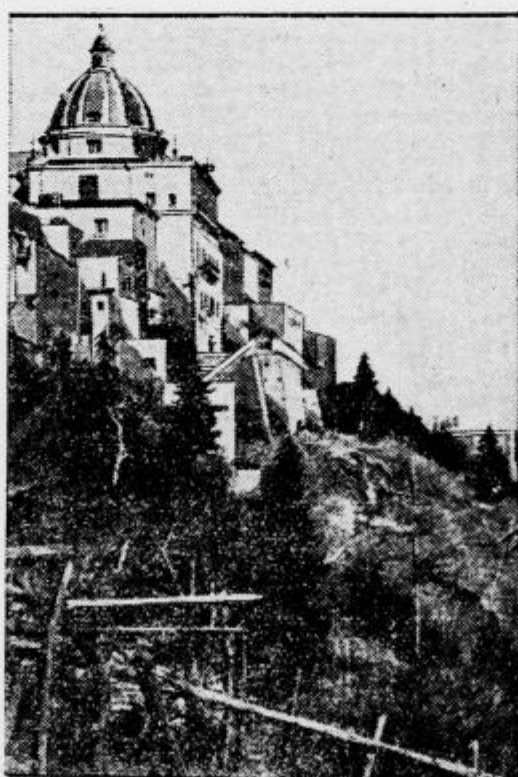
Študentu, ki je čakal, je bilo ime Tine. Ni bil več mlad, a bil je tako majhen in plah, da bi ga moglo razžaliti z osorno besedo le surovo in neotesano srce. Njegov obraz je bil zamišljen in potrt. Razjasnil se je le, če je pokukal prav svetel solnčni žarek v njegovo srce.

Denarja je torej čakal študent Tine. Ni vedel gotovo, ali snolh pride, toda možno je bilo, da pride — in Tine je v šoli vsak dan skrbno prebiral imena na tabli za pisma. Kako željno se je približeval tej znameniti tabli! »Sedaj le pa gotovo dobim saj je že zadnji čas! Petek je danes in vsaj v sredo bi bil denar že lahko tukaj.« Tudi doma je vedno nestrno pričakoval pismo. Njegova želja se pa kar ni hotela izpolniti.

Tine je potreboval denarja, hudo ga je potreboval. Še za kosilo in večerjo ga je bilo v žepu, pa še ta je bil izposojen. Stopil je bil namreč k tovarišu — kako plah je bil takrat njegov obraz! — in tovariš mu je poso-

Zavarovana dežela

Dopisnik pariškega »Intrasigeanta«, ki je napravil izlet na Dansko, pripoveduje prave čudeže o svojih vtisih. Tri četrtine danskega ljudstva ne rabi železnice in avtobusa, ampak si pomaga samo s kolesi. Slednja nimajo nobenih števil ali ključavnic in jih pustijo ljudje stati po ulicah pred hišami, ne da bi se bali, da jih kdo ukrade. — »Danci so pač izredno pošten!« — je navdušeno vzkliknil Francoz. Njegov danski kolega mu je s smehom pritril in dodal: »Vsa kolesa so namreč zavarovana. Okrাদeni dobi od zavarovalnice takoj sijačno novo kolo iste znamke. Lastniki starih obrabljenih koles si zato naravnost želijo, da bi jih kdo okradel. A na Danskem, žal, vedno najdemo sleherno izgubljeno kolo.« Po večerji je šel Francoz z večjo družbo v gledališče. Spetoma se je neka dama spomnila: »O, dežnik sem pozabila v hotelu! O priliki bom morala poni.« Ni bila prav nič razburjena. Zato je Francoz vprašal: »Ali se ne bojite, da bi se dežnik izgubil? Pojdimo rajši takoj nazaj!« — »To se ne bi izplačalo,« je odvrnila gospa. »Saj je dežnik zavarovan. Naj se izgubi, dobim potem novega. Pri nas imamo zavarovano vse pohištvo in sploh vse premičnine. Na Danskem to ne stane dosti!«

Nova papeževa poletna rezidenca. Po lateranski pogodbi je Italija izročila sv. stolici lateranski palačo v Castel Gandolfo, ki bo rabila papežu kot poletna rezidenca.

Koliko telefonov je v Pragi

Ogromna porast paškega prebivalstva je razvidna med drugim iz ogromne porasti števila praških telefonov. Dočim jih je bilo 1. 1918, komaj 8000, so jih našli lanske leto že 33.000, torej v dobi 12 let štirikrat več. Kolikor je razvidno iz dosedanjih letošnjih naročil, jih bo v začetku maja okroglo 54 tisoč.

PRAVI

FRANCK:

vedno

odlična kakovost!

malo natančneje premislim, nisem imel niti vzroka, da je bil moj up splaval tako visoko nad oblake. Malo je bilo upanja, da kaj pride, jaz pa sem že tako gradil, tako visoko gradil... Za večerjo imam še denarja. Zakaj pa ne bi prišel zvečer denar in potem... Tako malo je bilo upanja v njegovem srcu, slammate bilke se je oprijel — in vendar mu je zasijal obraz ob tej misli. Pa kaj, ko se je vse tako hitro razpršilo...

Študent je sedel v svoji sobici in čakal. Ni se mogel učiti, ne čitati, nič se mu ni moglo. Njegov pogled je blodil skozi okno po sivih strehah. Opazoval je dimnik sosednje hiše, iz katere se je počasi in leno dvigal dim proti nebu... Zamaknjeno je gledal nekaj časa, nato pa je vstal in dolgo hodil po sobi. Topo in brez misli...

Naposlled se je naveličal tudi sobe in njenih sivih sten ter je stopil na ulico. Nemir ga je prignel sem in tamo, mirno je hodil iz ulice v ulico. Srčeval je srečne ljudi, ki so hodili proti srečnim domovom. Hodil je mimo razsvetljenih trgovin, gostiln in kavarn. Njegove misli so se izgubljale po čudnih potih...

Na cerkvenem stolpu je odbilo pol šestih. Tine se je vrnil v svojo sobico.

Bičanje na Angleškem

Angleški tisk piše v zadnjih dneh veliko o samomoru nekega kaznjence v wandsworthski jetnišnici, ki so ga pred poldrugim tednom radi napada na dva blaginjski obdobji na 10 let ječe in 15 udarcev z bičem. Kaznišniška oblast noče o tej zadevi nič povedati reporterji pa so dognali, da je skočil mož iz višjega nadstropja kaznišnice na kamentlak, ko so ga peljali k bičanju. Kazniški zdravnik, ki je bil navzoč, da bi mu nudil po izvršitvi telesne kazni svojo pomoč, je samo še ugotovil njegovo smrt. Angleška javnost je zvedela z začudenjem, kakšne kazni še obstajajo v njeni civilizirani domovini in zahteva strogo preiskavo.

DARMOL
čokolada za odpiranje

Dopisi

RADEČE. Dramski odsek Sokola kraljevine Jugoslavije uprizori v nedeljo 16. tega meseca ob 20. v svoji dvorani Dobroviškovo burko »Radikalna kura« s petjem v treh dejanjih. Burka se je dosedaj igrala le v Mariboru in Celju ter upamo, da nas bodo naši marljivi diletantje z njo zadovoljili. Kakor se čuje, se snuje pri nas novo godbeno društvo, kar je pozdravljati. Godbeni odsek Kmetске knjižnice se pa bo baje razšel.

BLED. Sportna reduta SK Bled, ki se je vršila preteklo soboto v dvorani Kazine na Bledu, je nadvse uspela. Dvorana je bila okusno okrašena, razpoloženje gostov odlično. Merkurjev jazzband je poskrbel, da so prišli plesalci popolnoma na svoj račun. Višek prireditve je tvorila proglastev miss Bled, za katero je bila izvoljena gđ. Berta Ulčarjeva, ki je prešla po predsedniku kluba g. Paplerju krasna darila donatih tvrdk Jeglič in Zavrtanik iz Lese ter Schicht iz Osijeka. Darila so pobudila pri publiki velik interes. Organizacija prireditve je bila v rokah prireditvenega odseka ter domačih dam in gospodov, katerim gre glavna zasluga, da je reduta v vsakem oziru tako sijajno izpadla. Sportna reduta je prinesla nov dokaz o neprestanem napredku sportne misli ter o vedno večji naklonjenosti domačinov napram sportnemu klubu, ki vrši v našem kraju važno nalogo v turistično - prometnem oziru.

SOKOL

Zimski sport v Sokolu

V sokolski rubriki branskih »Lidovych Novinc« je bil pred kratkim prioben članek pod gornjim naslovom, ki zasluži tudi v našem Sokolstvu vso pozornost. Zato prisašamo iz njega glavne misli. Predvsem konstatira pisec, da se je sport zlasti med češkoslovanskim Sokolstvom zadnja leta ogromno razvil, ne omejujoč se samo na smučarstvo, temveč zlasti na one panoge, ki ne obtežujejo preveč finančno sokolskega članstva, osebno drsanje na ledu in sankanje. Vsa sokolska telovadšča se da pozimi z lahikolo preurediti v drsališča, ki so pristopna ne le domačemu članstvu, temveč prav vsem ki jih omenjeni sport veseli. Mnoge župe pa so pričele celo uvajati posebne važne ure na drsališčih, da se vso snov pravilno in smotrno ter lahko pristopno za vse članse obdelajo. Seveda počiva tudi v vseh teh zadevah glavna naloga na društvenih prednjakih zborih, da primerno uvajajo novo snov v društveno telesnovzgojno delovanje. Pobude za to bodo našli mnogo po raznih vestnikih, posamezniki pa pripravljajo v tem pravcu tudi izdaje potrebnih pripomočkov za studij in posenjanje. Važno pa je, da se pozimi zlasti zaposli sokolsko deca na drsališčih; saj zanjo zadostuje manjša pleskev kakor za članstvo. Zima ima na deca in mladino vobče svoj poseben čarobni vpliv.

Kolikor je dosedaj znano, se vrši drsanje na ledu že po 267 sokolskih društvih z lastnimi drsališči. Prirejenih je tudi že bilo nekoliko tekem v tej panogi zimskega sporta.

Isto velja tudi za sankanje. Izvaja se na češkoslovanskem že v preko 400 društvih in vedno se še prijavljajo nova. Vodstvo ČOS, ki se dobro zaveda važnosti zimskosportne vzgoje, je sklenilo prirediti že tetos posebni tečaj za drsalne prednjake (trenerje).

Končno pa moramo zlasti poudariti ogromni razmah smučarstva v Sokolu. Ni manj kakor 15.782 sokolskih smučarjev je organiziranih v ČOS. Izmed njih je 6719 članov, 3013 članice ter 8813 moške in 2240 ženske mladine. Zlasti razveseljivo je dejstvo, da ima že 34 žup svoje zimskosportne vodnike in je že v 27 župah izvršena okrožna organizacija.

Čaka tedaj še neverjetno mnogo dela, ako hočemo slediti češkoslovanskim bratim. Tudi pri nas bo potrebno, da se točno organizira vse delo in prirede tečaji za vodnike.

Zanimivi podatki iz Tyrševega doma. Uprava največjega Sokolskega doma, Tyrševega doma v Pragi, je izdala statistiko za leto 1929, ki pravi, da se je portorščilo za ogrevanje ogromne stavbe nad 45 vagonov koksa, za kurjavo pa 55 ton rjavega premoga, 6500 kuhinjskih metrov plina ter 16.600 kilovatov električne struje za razsvetljavo in preko 17.000 za motorni pogon. Zelo dobro je uspevala plavalnica, ki je pristopna tudi javnosti celo zimo in nudi s svojim bazenom, dolgim 25 m in širokim 15 m vsem prav lepo priliko za kopanje po zimi. Odprta je bila 258 dni. Drugo važno podjetje v domu je sokolski hotel, ki ga je obiskalo tekom lani skoraj 20.000 gostov, tako da se je uprava odločila za dograditev večjega števila sob. V hotelu je tudi velika gostilna z dnevnimi koncerti sokolskih orkestror Velike Prage.

Sokolsko društvo Čerckna. Novi, po župi imenovani odbor: Barčević Jože, starčičina, Zumer Ivan, podstarčičina, Turšič Janez, načelnik, Rešič Ivanica, načelnica, Šušteršič Jože, prosvetar; odborniki: Modić Marica, Čarnelutti Ivan, Mole Franc, dr. Krasovec Ciril, Zgonc Andrej, Medica Anton, Milavec Anton, Vívoda Fr., Kranjc Fr.; namestniki: Skuk Matiji in Pušenjak Heda; nadzorni odbor: Werli Ant., Kristan Jože in Zuljan Andrej.

Dolenji Legatec. Imenovan je bil nov sokolski odbor: starčičina dr. M. Papež, podstarčičina Smole Slavko, načelnik Lenarič Ciril, načelnica Darinka Deželova, prosvetar Punčuh Leopold; odborniki: Devetak Josip, Rus Anton, Tolarji Josip, dr. Gleria Anton, Črepinko Alojz, Hodnik Franc, Vovk Hubert; namestniki: Milič Alojz, Vrbovšek Josip, Šebenik Ivan, Baic Anton; nadzorni odbor: Primic Rado, Herman Josip, Stravs Karol, Zitko Franc.

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV:

Sreda, 12. februaria

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa, borza, reprodukcijska glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17: Osebnosti kotiček. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Kava in njen učinek. — 19: Podoba iz slovenske literarne zgodovine. — 19.30: Francoščilna. — 20: Koncert: trdke »Mein!«. — 21: Jazz-band. — 22: Napoved časa in poročila.

Četrtek, 13. februaria

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa, borza, reprodukcijska glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Dr. Bohinec: Ribarstvo v svetovnem gospodarstvu. — 19: Srbohvalščina. — 19.30: Tedenski pregled. — 20: Pevski koncert pe. Pavle Lovševine in gđ. M. Lovševine: Angleške pesmi. — 21: Večer Čajkovskega (radio-orkester).

BEograd 10.30: Reprodukcijska glasba. — 12.40: Koncert radio-kvarteta. — 18: Koncert lahke glasbe. — 20: Rezervirano za prenos iz inozemstva. — 21.30: Poročila. — 22: Godba za ples. — ZAGREB 12.30: Reprodukcijska glasba. — 17.15: koncert lahke godbe. — 20: Prenos koncerta iz Ljubljane. — PRAGA 16.30: Koncert komorne glasbe. — 19.30: Prenos opere iz narodnega gledališča. — 22.15: Koncert na orgle. — BRNO 16.30: Popoldanski koncert. — 18.35: Glasba za mladino — 19.30: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 17.45: Koncert komorne glasbe. — 20.30: Lahka glasba. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Popoldanski koncert. — 15.30: Koncert orkestra. — 19.30: Prenos orkestralnega koncerta. — Moderna dunajska glasba. — BERLIN 16.30: Koncert konservatorstva. — 19.30: Zborovsko petje. — 20.30: Presenečenja. — Godba za ples. — FRANKFURT 16: Koncert iz Stuttgarta. — 19.30: Koncert lahke glasbe. — 20.30: Dramski večer. — 22.25: Godba za ples. — LANGENBERG 17.30: Koncert moderne glasbe. — 20.10: Odlomki iz operet Joh. Straussa. — 21: Mešan program. — Lahka godba. — STUTTGART 16: Popoldanski koncert. — 19.30: Ves program iz Frankfurt. — BUDIMPESTA 9.15: Koncert volaške godbe. — 12.05: Opoldanski koncert. — 17.40: Koncert orkestra. — 19.45: Zborovski koncert. — 21.20: Violinski in klavirski koncert. — Lahka godba. — LONDON 21: Wagnerjev večer. — 23.40: Godba za ples. — RIM: 17.30: Orkestralni in pevski koncert. — 21.02: Giordanova opera »Fedora«.

Nervozno je stopical semtertja. Šesta ura se je bližala in njegov nemir je vse bolj in bolj naraščal. Še je bila bilka, katere se je lahko oprijemal.

In študent je zopet čakal, čakal... denarja namreč.

Končno je stopil iz sobice v vežo. Tu je zagledal pri vratih pismonošca. »Tine Močan!« mu je klical naproti, iskaje po torbi. »Vendar žele!« je pomislil študent in srce mu je zavrislo skalo...

— — — Dopisnica... Da, dopisnica! »Dragi! Prosim Te, stopi v uradništvo in vprašaj, ali so moj prevod sprejeli. Pozdravi Tvoj Franc!«

Študent Tine je bil dobil dopisnico...

Ne mučite svoje dece z ribjim oljem, temveč ji dajte

JEMALT

ki ima zelo prijeten okus in duh, a ga jemljejo otroci kakor kako slaščico.

Dobiva se v vseh lekarnah, v malih omotih po Din 25.—, v velikih omotih po Din 42.—.

Emerson Hough:

MOŽJE

Roman

III. POGLAVJE

Zasmejal se je, ko sem se obrnil; nato je veselo izpustil moje roke ter odskočil, se sklonil k meni in mi podal roko. Njegove oči so bile izgubile svoj središnji pogled in so se zdaj z zanimanjem in občudovanjem upirale vame. Očividno mu je bilo na jeziku, da bi me pohvalil kot sportnika in dobrega nasprotnika — kakor sem tudi jaz njega sam pri sebi, čeprav se mi je upiralo, da bi to izrekel.

»Za Boga, gospod,« je dejal z neprisiljenostjo, ki se mi je zdela za pridigarja že kar neprimerna, »vi ste prvi, ki mi je ušel iz tega prijemla.«

»To je vaša zasluga,« sem rekel, »izpustili ste mojo roko. Konj je vaš.«

»Nikakor ne,« je odvrnil. »Če bi čutil, da sem res zmagal, bi ga vzel in vam ne bi pustil občutka, da sem sprejel od vas darilo. Ne mislite več na to in dovolite, da tudi jaz obdržim, kar sem stavil. Najboljši mož ste, ki sem ga kdaj srečal v kaki deželi. Za Boga, človek, raztrgal si ste prijem, ki je stal nekoga bivšega stražnika v Singaporeu življenje, ko mi je hotel nagajati — imel je obe roki zdrobljeni na majhne koščice in je umrl na operacijski mizi. Videl sem ta primer v Tokiu in Nagasaki — prijatelj, to vam je prijem žoltnih stražnikov, tajni trik Vzhoda! Če ga uporabi v pravem trenutku, je ta možiček gospodar vsakogar, tudi največjega človeka, žoltega ali belega.«

Takrat ga nisem razumel, a pozneje sem zvedel, da sem se tisti dan prvič seznanil z orientalsko borilno umetnostjo. Nerač bi se še kdaj srečal s kakim mojstrom v tej stroki. Stresel sem Ormeu roko.

Sport

K aferi Vodišek

Izjava ASK Primorja

V ljubljanski sportni javnosti so se vsačedno s pojavom neprijetne Vodiškove afere začeli širiti glasovi, da je podpisani klub tega gospoda denunciral pri ljubljanski železniški direkciji in da je slična prijava bila odposlana v imenu podpisane kluba dunajskemu »Sporttagblattu«, s čimer da se je hotelo škoditi g. Vodišku v njegovi sportni in civilni karieri. Te vesti so se uporno vzdrževale in vztrajno širile tudi še potem, ko je bilo že jasno, da so vmešali naš klub v to afero čisto go nedolžnim in naglašamo, povsem po nepotrebnem, le s to razliko, da se je krivda pripisovala enemu izmed gg. Sancinov. Medtem smo si ogledali dopis, ki ga je prejela ljubljanska železniška direkcija in smo seveda z lahkoto konstatirali, da je dopis običajna potvorba. Tozadevno izjavljamo:

1. naš klub nima z Vodiškovo afero prav nobene zveze;

2. nihče od odbornikov ASK Primorja ni za to afero vedel, dokler ni izšla tozadevna vest v dunajskih listih, ter vsled tega tudi ta afeta ni nikdar tvorila predmeta kakor razprave na naših sestankih ali sejah, bilo oficijelno ali neoficijelno;

3. o tej aferi ni izšel iz našega tajništva noben dopis, niti na železniško direkcijo v Ljubljani, še manj pa na urednitvo »Sporttagblattu« na Dunaj;

4. tudi od strani katerekoli eksponirane člana našega kluba se ni podvzel najmanjši korak v tem pogledu;

5. po našem mišljenju je izključeno, da bi tudi katerikoli drugi član našega kluba napisal kako tozadevno ovadbo, ker si ni moglo misliti, da bi katerikoli član našega kluba zlorabil predsedniško ime;

6. proti vsakomur, ki bi širil takša sumničenja, bomo nastopili sodnim potom, naše prijatelje in člane pa prosimo, da nam javijo vsakogar, ki bi take govorice širil.

K tej izjavi pripominjamo naslednje:

Prijavili smo policiji zlorabo imena našega kluba in falsifikacijo podpisa g. Sancina in upamo, da bo policija izsledila krivca.

Obžalujemo, da se ni smatralo za potrebno, da bi se spravilo urednitvo »Sporttagblattu«, ki je vodil preiskavo na lico mesta v Ljubljani, v zvezo z našim klubom, tembolj, ker je bil takrat bila govorica, da je naš klub poslal tozadevne denunciacije. Obžalujemo tudi, da je v zagrebškem »Juturnem Listu« z dne 7. t. m. slične vesti lansirali neki A. S., ne da bi se tozadevno uverili, kaj je na tem resnice. Pričakujemo, da bo g. A. S. to svojo vest tudi demantiral.

Kot sportniki smatramo, da je dolžnost slovenskih sportnikov predvsem razčistiti afero Vodišek, ne pa blatiti slovenski sportni klub v tujini, kar ne more prinesiti koristi niti prizadetim, niti slovenskemu sportu. Ako bi bil naš klub zagrešil kaj sličnega, je bilo potrebno, da se ga tozadevno javi kompetentnemu forumu.

V Ljubljani, 11. februarja 1930
Za ASK Primorje: Sancin, predsednik; Rybač, podpredsednik; Cek, I. tajnik; Ročan, II. tajnik.

Radi objavljamo to odločno izjavo ASK Primorja in njegovih vodilnih funkcionarjev. Izjava v polnem obsegu potrjuje naše svojeizjavo poročilo, v katerem smo je takrat približili in ostro obsodili gg. Sancinovo. Ravno tako smo že takrat izrekli obžalovanje, da so celo nekateri listi prevzeli ta obrčovalna namigavanja, ne da bi jih prekontrolirali. Tudi mi želimo, da bi se preiskavi posrečilo ugotoviti krivca te grde mistifikacije.

Sportni drobci

JZSS in svoji zadnji seji storil nekaj važnih sklepov, ki bodo zanimali tudi javnost. O Vodiškovi aferi se ne bo izdal komunik, dokler ne bo prišel odgovor od Mednarodne drsalne federacije. — Državno smučarsko prvenstvo se bo končovalo v Kranjski gori obojstrano v nedeljo in v trgovini g. Franca Globočnika. Kakor čujemo, vlada izredno zanimanje in je že precej stopnic rezerviranih za goste od drugod. Svoj obisk je napovedal tudi avtor slovenskega besedila g. Špicar iz Radovljice.

Iz Kamnika

ka— Izredni občni zbor Mečanske korporacije se je vršil v nedeljo popoldne v telovadnici Sokola. Glavna točka dnevnega reda je bila oddaja lova v Bistrici Nj. Vel. kralja Aleksandra. Izredni občni zbor

»Če hočete imenovati to slučaj, se rad strinjam z vami,« sem dejal. »Najboljši mož ste, ki sem kdaj v svojem življenju slekel suknjič zoper njega. Toda poslej se z vami ne bom več boril, razen« — bojim se, da sem pri teh besedah nekoliko zardel — »razen če bi vi sami želeli.«

»Borba! Borba!« je vzkliknil, smeje se in oprhava je si kolena. »Tako mi vere, Virginci ste res dečki po mojem okusu. Pojdiva, mislim, da vas vaš prijatelj potrebuje.«

Krenila sva v hišo, kjer je ubogi Harry blebetal sam s seboj. Neutegoma sem ga naložil na voz in velel črncu, naj ga odpelje domov.

Sam sem zajahal Satana ter zamišljen in s sklonjeno glavo odjezdil po Walligfordski ulici na Cowlesovo farmo; bolj ko sem si v duhu obnavljal prigode tistega jutra, bolj se mi je zdelo, da imam res o čem premišljevali.

IV. POGLAVJE

Voina in govorice o vojni

Še tisto popoldne smo poslali voz v Wallingford in tako je moj novi prijatelj Mr. Orme zvečer že spal na Cowlesovi farmi. Bil je tujez v našem kraju — to je zadoščalo. Dandanes večkrat mislim na to, kako radi smo povabili vsakogar, kdor je prišel, in kako lahko bi se bili utegnili zmotiti o značaju svojih slučajnih gostov.

Ali Orme se je tako dobro vedel, da mu ni mogel nihče ničesar očitati; narobe, zdelo se je, da se oče in mati kar zaljubljata vanj. To je bilo z njune strani tem bolj presenetljivo, ker sta bila oba poučena o značaju njegovega govora — ali pridige, če vam je ljubše — v metodistovski cerkvi, ki se gotovo ni ujemala z njunimi nazori. Oba sta imela Ormea za to, za kar se je izdajal, to je, za pridigarja, in sta si vsako posebnost, ki sta jo morda opazila, razlagala s tem, da je bil odgojen v občinah, ki so se razlikovale od naše mirne naselbine. Ves čas njegovega bivanja pri nas ne pomnim niti enega ostrega razgovora, čeprav so bili nauki, katere je časih oznanjal, kaj malo podobni našim nazorom. Prav dobro se spominjam pomenka,

ki sta ga nekoč imela z materjo.

»Dovoli mi, prijatelj, da ti povem —« je pričela blaga žena — in jela nato že stotič razlagati, da morajo biti vsi ljudje drug drugemu bratje, da mora vladati na zemlji mir, da nima nihče pravice kakorkoli zatirati svojega brata in da suženjstva vobče biti ne sme.

Orme pa je vzkliknil: »Kaj, gospa, tako misli rodbina na Jugu?« In nato je ponovil svoj stari razlog o zemljepisnem položaju, trdeč, da mora Anglija stati ob strani Juga in da se mora Jug kmalu raziti s Severom. »Če bo ta človek, ta Lincoln, izvoljen,« je dejal, »tedaj bo osvobodil slehernega sužnja v Južnih državah. Ohromil in uničil bo Jug, zapomnite si moje besede! To bo stalo Jug milijone, ki ne bodo nikoli povrnjeni. Kar razumeti ne morem, da vobče kak Virginiec v teh življenjskih vprašanjih ne stoji s svojimi južnimi brati proti Severu.«

»Ne verjamem, da bi se Jug bojeval proti Severu samo zaradi suženjstva. Jug ljubi svojo zastavo, saj jo je prav tako pomagal ustvariti, kakor Sever, ali pa še bolj. Zastave ne bo izdal,« je dejal nato moj oče.«

»To ne bi bila izdaja,« je trdil Orme, ampak dolžnost, kakor hitro bi ta zastava postala zastava zatiranja. Anglosasi se že izza časov kralja Johna branijo, da bi jim kdo po krivici vladal in jih zatiral.«

In tako so nadaljevali uro za uro, ne trpko, pač pa ognjevit, kakor je bilo tiste čase navada po vsej deželi. Moj oče je bil whig, kar ga je včasih spravljalo v isto fronto z onimi severjani, ki so takrat prihajali v ospredje, na primer z Morrillom iz Nove Anglije in mladim Shermanom iz krajine za gorami. Ti so imeli tudi zaupanje v carine, ne oziraje se na to, kaj nam poreče Anglija. To ga je delalo v naši državi nasprotnika pristašem Jeffersona, ki se ni bal toliko vojne s Severom, kolikor z Evropo. Anglija je že proglašala, kako bo ravnala; vendar pa to niso bili dnevi zmagovalnih zaključkov, ampak oklevanja in ozkosrčnega premišljevanja, kar bi vam lahko povedali mi v stari Virginiji, ki nismo videli samo sosedu stoječega proti sosedu, ampak celo rodbine sprte in razdvojene med seboj.

Iz Trbovelj

t— Sokolsko gledališče. Sobotna predstava Schnitzlerjevega »Ljubimkija« v prvih dveh dejanjih ni mogla ugreti občinstva. Že igra sama je v teh dveh dejanjih precej enolična, poznalo pa se je tudi igralcem, da niso bili razpoloženi. Kar uživeti se niso mogli, dasiravno se je gđ. Paradiževa kot Schagerjeva Mici zelo trudila primesti nekaj življenja v igro. Šele v tretjem dejanju so se ugreli igralci, pa tudi občinstvo. — Najboljši v svojih vlogah sta bili gđ. Urbančičeva kot Krista Weiringerova in gđ. Paradiževa kot Mici. Zadovoljila sta tudi g. Badalič kot Fric Lobheimer in g. Seme kot goslač Weiringer. G. Ferce pa je Seme kot goslač Weiringer. G. Berce pa je manjši vlog. Gđ. Grabnarjeva in g. Vivod sta imela samo kratki vlogi, a sta bila dobra. Obisk je bil slab. R. P.

Iz Hrastnika

h— Težka telesna poškodba. Nista še poznaljena primera težke telesne poškodbe iz prejšnjega tedna in zopet se je pripetil drug primer posurovelosti. 6. t. m. sta se v rudniški separaciji sprla dva delavca in je V. F. v prepiru udaril rudarja Zupanca Franca z motiko tako močno po glavi, da mu je udril lobanjo. Poškodovanec je bil oddan v ljubljansko bolnico, ker je rana življenjsko opasna. Storilec je po pobežnil in ga je orožništvo šele večer izsledilo in odvedlo v sodne zapore v Laskem. Zeleti bi bilo, da se surovež eksperimentalno kaznuje in se s tem prepreči še nadaljnji izgedi.

Maalo več objektivnosti! Prejeli smo: »Slovenec« dopisnik, ki poroča o plesni prireditvi Gasilnega društva v Litiji, se je nekoliko zaletel. Resnici na ljubo smo dolžni pojasniti, da je bila prireditev lepo obiskana ter smo z njo v moralnem, kakor v finančnem pogledu mnogo bolj zadovoljni kakor druga leta, četudi se je gospod dopisnik kot »pravi Litijčan« ni udeležil. Odbor je sklenil, da se prireditve vrši v Sokolskem domu. Če je dopisnik »Slovenec« zato ozlovoljen, še s tem ni rečeno, da so ozlovoljeni glavni podporniki zaislva v Litiji, od katerih dopisnik gotovo nima pooblastila, ustvarjati proti društvu vržnjo. — E. K.

Za 10.000 Din je zavarovan vsak naročnik „Jutra“

Državna razredna loterija.

Poročilo iz kolekture ANTON GOLEŽ, Maribor, Aleksandrova cesta 42. Zrebanje II. razreda 19. kola dne 10. februarja 1930. (Za tiskovne pogreške se ne odgovarja.)
Zadele so sledeče srečke: Din 200.000.— št. 99386, Din 80.000.— št. 94055, Din 60.000.— št. 42778, Din 40.000.— št. 62132, Din 30.000.— št. 87216, Din 20.000.— št. 82035, Din 10.000.— št. 64406, 84187, 1D 7.000.— št. 80.129, 56.112, 88.479, Din 3.000.— št. 17486, 55994, 59663, 68492, 70243. Prihodnje zrebanje dne 6. marca. (V preteklem zrebanju je padla premija na četrtnske srečke.) 33/9

MOTORNE LOKOMOTIVE

za pogon s surovim oljem

DIESEL-MOTORNE LOKOMOTIVE

za lahke proge — osobito poceni pogon. Popolnoma sigurne in trpežne skozi dolga leta ob največjem obremenjenju. Počeni od 75 HP; teža v pogonu 2,5 to. za tir 500 m/m ali več.

ORENSTEIN i KOPPEL D. D.

Zagreb, Samostanska 2/II. Telefon 50-64

Samo 49 Din

Št. 125 budilka, 16 cm visoka, dobro kolesje. 3letno jamstvo.
Št. 105, ista, 19 cm visoka, Din 64.20.
Št. 106, ista, z radijskim kazalcem in urnikom, Din 76.
Št. 120, kovinska žepna ura, z dobrim kolesjem, pooljena in regulirana, 3letno jamstvo, Din 44.
Št. 121, ista, z radijskim urnikom in kazalcem, Din 58.

Katalog gratis in franke!

H. SUTNER, Ljubljana 4
Prešernova ulica 4

Lastna protokolirana tovarna ur v švic

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni odelček »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje ali kako drugo informacijo tičečo se malih oglasov naj priloži v znamkah 2 Din sicer ne bo prejel odgovora! 2 Din

CENE MALIM OGLASOM:

Zenitev in dopisovanje ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je upoštevati ob enem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. St. ček. rač. pri Pošti, hranilnici v Ljubljani, 11842.

Službo dobi

Vajenca in 2 mizar-ska pomočnika dobro izurjena sprejme Fr. Zavodnik, mizarstvo, St. Vid nad Ljubljano. 4438

Perfektno kuharico

iskam za krasno. Nastop takoj. Dopolne na oglas. odelček »Jutra« pod šifro »Stalna služba na delu«. 4414

Iščem kuharico

ki bi imela veselje tudi do gostilne ter bi opravljala tudi druga gospodinjstva dela. Prednost imajo starejše in brez bohi glaviče. Ponudbe po možnosti s sliko, ki se takoj vrne, na ogl. odelček »Jutra« pod šifro »Kuharice«. 4391

Prodajalko

spretno in dobro govornico ter hitro in dobro računarico sprejme v trgovino z mehanizmi blagom Vinko Narat, Grosuplje. 4384

Trgov. pomočnika

izvežbanega v železnarski stroki sprejme. Ponudbe na oglas. odd. »Jutra« pod »Železnarska stroka«. 4295

Brivskega pomočnika (co)

dobro izurjenega v ondularni sprejme takoj ali po dogovoru Dragotin Satošek, brivski in damski salon v Črnomlju. 4177

Spretno prodajalko

polnoletna izvežbana v manufakturni stroki sprejme takoj V. postev uradno izvežbane moči. Ponudbe na poštni predal Kranj št. 25. 4176

Trg. pomočnika

zmožnega vseh panog. Izloženega aranžerja, pridnega, sprejemnega. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Dobra moč«. 4070

Kmečko dekle

stara nad 20 let, ki se razume na vsa dela v hiši, na vrtu in pri živini, se sprejme takoj. — Ponudbe na Upravo graščine Boštanj ob Savi. 4035

Kovaškega pomočnika

sprejemnega, izvežbanega, imajo tisti, ki so dovolili podkovoško šolo in ki so zmogli samostojno voditi kovaško obrt. Ponudbe na oglas. odelček »Jutra« pod »Kovaška obrt na Gorenjskem«. 3845

Vajenko

za modistovsko obrt sprejme salon »Chico«, Wolfova ulica 3. 4500

Natakarico

izvežbano sprejme kolo-dvorska restavracija v Kranju. 4473

Šteparico za slamo

dobro izurjeno potrebujemo za takoj. Pisarne ponudbe s točnim naslovom na: Tanasković, Beograd, Kralja Milana 49. Pri sporazumu plačam polno stroške. 4484

G. Th. Rotman:

Bratec Branko in sestra Mica (Pravljica s slikami) (Ponatis nepovečani)

91. Vila je takoj stekla k potoku in podržala zlato zvezdico v vodo. Njena luč je zasijala na vse strani in preden bi utegnili naseti do deset, se je pokazala iz vode ščunka glava. »Kje je palčica, požeruh?« je vprašala vila. — »Tistemu z dolgim vratom sem jo dala, rekel je, da jo bo spravljal v svojem gnezdu, če odvrača ščunka. Počakajte, pokličem ga.« Ščunka je izginila in čez nedolgo je priplaval dolgovratni labod s čarobno palčico v kljunu.

Prodajalko

sprejme nova modna trgovina za moške klobuke. — Ponudbe na oglas. odelček »Jutra« pod »Prodajalka«. 4512

Pek. vajenca

z oskrbo, obliko in perilom sprejme v ameriško pekarno. Naslov v ogl. odelčku »Jutra«. 4490

Brivski pomočnik

mlajši, dober delavec in budi stucer dobi takoj stalno mesto s hrano in stanovanjem v hiši. — L. Pečković, brivski in damski salon, Domžale. 4516

Poslovodjo

sprejem v stalno službo proti dobri plači, s kapitalom 200.000 Din. Vloga se obrestuje po 12%. Cenj. ponudbe na oglas. odelček »Jutra« pod šifro »Sigurna eksistencija«. 4527

Postrežnico

za domača dela vzame Prešern, Beethovnova ul. 16/V. 4526

Dekle

sprejem k dvema otrokoma. Prednost imajo one, ki so bile že pri otrocih. Nastop takoj. Zaslusiti se pri M. Škerbič, Trbovlje. 4539

2 pek. pomočnika

za mesar in predprijemnišče. Prednost je starost nad 30 let in da je bil deli časa zaposlen pri enem moštru ter da je trezen. Nastop takoj. — Potrebna je osebnost predstava, ker na pisarne ponudbe se ne odgovarja. Alojzij Vavpetič, družba z o. z., Smarča, Kamnik. 4544

Skladiščnika

s primerno intencijo in strokovnim znanjem iščem za pisarno stroko. Naslov v oglasnem odelčku »Jutra« v Celju. 4546

Kuharico

za gostilno sprejme takoj. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 4547

Trg. pomočnika

mešane stroke, vojašine orodja in z dobrih referencami, z znanjem nemščine sprejem s 1. marcem. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Agilen prodajalec«. 4550

Trgovski potniki

Potnika strokovnjaka v železništvu iščem. Ponudbe na oglas. odd. »Jutra« pod »Potnik železnice«. 4296

Potnik

galanterist — no Sloveniji dobro vnelan, dobi takoj mesto. Ponudbe pod šifro »Potnik na oglas. odelček »Jutra«. 4459

Zaslusček

za Ljubljano in okolice išče tovarna mesnih izdelkov Tavčar, Maribor, Jurčičeva ulica. 4467

Zastopnika

za Ljubljano in okolice išče tovarna mesnih izdelkov Tavčar, Maribor, Jurčičeva ulica. 4467

Mlad šofer

inteligenten in vojašine prost. išče službo. Imajo šestino prako ter je vreden tudi vsega pisarniškega dela (strojopisja, korespondence, knjigovodstva). Gre tudi 14 dni na poskusno. — Ponudbe na oglasni odelček »Jutra« pod šifro »Mlad šofer št. 113«. 4486

Izprašan kurjač

izkušen mehanik išče stalno službo za takoj ali po dogovoru. Ivan Gašper, kurjač, Mestni trg, Podplati. 4506

Mehanik

z enoletno pomočniško dobo, diplomiran, išče službo. Gre tudi na poskusno. Ponudbe na naslov: Zale Peter, Domžale. 4514

Mladnič

20 let star, išče službo kot raznašalec kruha ali kaj podobnega. Naslov v oglasnem odelčku »Jutra«. 4536

Trgovski pomočnik

mlad, agil, prvovrsten prodajalec išče nameščenja v manufakturni ali specerijski trgovini. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 4548

Bivši poslovodja

sedaj potnik, želi premeniti službo kot potnik s fiksumom ali kot poslovodja. Najboljše reference. Cenjene ponudbe pod šifro »Dobra moč« na podružnico »Jutra« v Celju. 4549

Boljše dekle

ki govori slov, in nemško želi službo hotelske sobarice. Naslov v oglasnem odelčku »Jutra«. 4552

V komisijo

sprejem za čas birme v večjem kraju na delu: manufakturno, klobuke ter vse blago, ki se za ob tej priliki največ prodaja. Garancija v vsaki množini na razpolago. Naslov v oglas. odelčku »Jutra«. 4492

Velik zaslužek

lahko vsakdo dobi v lastnem domu s pomočjo urnega pletilnega stroja. — Glavni zastopnik Pentilar K. d., Zagreb, Illica 50. 4495

Ne!

Hočemo Vam dokazati! — Novosti! Izdaten zaslužek si daga kosopide in dame s prodajo lahkoprodajnega izdelka predmeta, tudi izven poklica. Pobježe generalna agencija »Omnia«, Ljubljana. 5404

Zastopnika

za Kranjsko, ki le dobro vveljan pri trgovcih z živili in manufakturno sprejme velerovina s papirjem Naslov v oglasnem odelčku »Jutra«. 4519

Pouk

I. oblastv. koncesijonirana šoferska šola Čamernek, Ljubljana Dunajska cesta št. 36 (Jugavto). Tel. 2296. Pouk in praktične vožnje. 251

Nemščino

konverzacijsko in teoretično poučujem po najboljši metodi Salendrova 411. 4534

Dobri violinisti

bi poučeval v večernih urah violino. — Interesenti naj se javijo pri fotografu Čerču v Komilih. 4531

Službe išče

Kot skladiščnik in kasar »Luga« ali lično iščem službo. Kdo mi pokaže, da ne dobi nagrade. Delodajalec dam event. garancijo. Cenjene dopise na oglas. odelček »Jutra« pod šifro »Delavec 25«. 3805

Bilancist

popolnoma samostojen, perfektno korespondent v italijanskem jeziku, z večletno trgovsko in bančno prakso (več s kavci) išče nameščenja v večjem podjetju. — Ponudbe na oglasni odelček »Jutra« pod šifro »Perfektna moč«. 4472

Gospa

išče mesto hišnice ali pospravljalnice sob v Ljubljani Naslov v oglasnem odelčku »Jutra«. 4447

Službo inkasanta

ali »skladiščnik« išče kavcijsko zmožen. Cenjene ponudbe na oglasni odelček »Jutra« pod šifro »Položim kavcijsko«. 4428

Mesto prodajalke

iščem v specerijski trgovini v mestu ali na delu Naslov v oglas. odelčku »Jutra«. 4150

Mlad šofer

inteligenten in vojašine prost. išče službo. Imajo šestino prako ter je vreden tudi vsega pisarniškega dela (strojopisja, korespondence, knjigovodstva). Gre tudi 14 dni na poskusno. — Ponudbe na oglasni odelček »Jutra« pod šifro »Mlad šofer št. 113«. 4486

Izprašan kurjač

izkušen mehanik išče stalno službo za takoj ali po dogovoru. Ivan Gašper, kurjač, Mestni trg, Podplati. 4506

Mehanik

z enoletno pomočniško dobo, diplomiran, išče službo. Gre tudi na poskusno. Ponudbe na naslov: Zale Peter, Domžale. 4514

Mladnič

20 let star, išče službo kot raznašalec kruha ali kaj podobnega. Naslov v oglasnem odelčku »Jutra«. 4536

Trgovski pomočnik

mlad, agil, prvovrsten prodajalec išče nameščenja v manufakturni ali specerijski trgovini. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 4548

Bivši poslovodja

sedaj potnik, želi premeniti službo kot potnik s fiksumom ali kot poslovodja. Najboljše reference. Cenjene ponudbe pod šifro »Dobra moč« na podružnico »Jutra« v Celju. 4549

Boljše dekle

ki govori slov, in nemško želi službo hotelske sobarice. Naslov v oglasnem odelčku »Jutra«. 4552

Prodajam

MOKO dobro, svežo in suho doleže največje v F. Juvancu, valjčnem mlazu St. Ganejle, pošta St. Vid nad Ljubljano. — Zadržite cenik 263

Puhasto perje

kg po 38 Din razpošiljam po povzeti najmanj 5 kg. Potem čisto belo goveje kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din. L. Brozović, Zagreb, Illica št. 82. — Kemična čistilnica perja 362

Tenor banjo

nov poceni prodam. Naslov pove oglasni odelček »Jutra«. 3879

Anastigmat

9 x 12, francoski fabrikat, s 6 kasetami prodam za 850 Din. Ponudbe na oglas. odelček »Jutra« pod šifro »Ugoden nakup«. 4487

Več 100 klišejev

razne vrste uzocono prodam Ponudbe na oglas. odelček »Jutra« pod šifro »Ugodna prilika«. 4488

Prazne sode

od jedilnega olja k. p. m. prodam na prvovrstno oljivo olje po 18 Din. Lasan, Krekov trg 10. 4503

Fotoaparati

9 x 12, kovčeg, gramofon, s poslušnim in kino Pate-Babi prodam. Naslov pove oglasni odelček »Jutra«. 4522

Mesarski voz

na vzmetih, v dobrem stanju in konjsko opremo prodam Praštel, Maribor — Koroska cesta 61. 4553

Motorna vozila

Avto »Chevrolet« štirisedežen, dobro ohranjen, z novo pnevmatiko prodam. Naslov v oglas. odelčku »Jutra«. 4387

Bianchi avto

v najboljšem stanju, 4-edežen, prodam zelo ugodno. Cenj. ponudbe na oglasni odelček »Jutra« pod »Bianchi 1930«. 4319

Avto

štirisedežen, 12-18 HP, dobro ličen in ekonomičen poceni prodam. Naslov v oglasnem odelčku »Jutra«. 4482

Kupim

Sode od jedilnega in strojnega olja, vsako množino kupim. Naslov pove oglasni odelček »Jutra«. 3819

30 ali več okenj

približno 80-125 cm, dobro ohranjene, dvojna vežna vrata in 15 sobnih vrat kupim. Naslov v oglasnem odelčku »Jutra«. 4486

Obroče za sode

45 mm širine, vsako množino kupim. Naslov v ogl. odelčku »Jutra«. 3830

Pisalo mizo

kupi V. Bogataj, Rimska cesta 231. 4499

Dvigalo

1000-3000 kg nosilnosti kupim. Ponudbe na oglasni odelček »Jutra« pod šifro »Dvigalo«. 4495

Voziček

dvokolesni, za težo 200 kg kupim. Ponudbe na oglasni odelček »Jutra« pod šifro »DSL«. 4494

Stole

nizke naslonjace, netapeirane foteličke kupim. Ponudbe na oglasni odelček »Jutra« pod značko »Crni«. 4508

Železen pisar, pult

za shranbo poslovnih knjig kupim. Ponudbe na oglasni odelček »Jutra« pod šifro »Železni pult«. 4524

Okretnico

(Drehscheibe) — kolosek 50 cm in 12 m dolge dvojni lermen, 140 mm širok, vse v brezhibnem stanju kupim. Ponudbe pod značko »Okretnica« na oglas. odelček »Jutra«. 4533

Kapital

Z manjšim kapitalom želim sodelovati pri kakem solidnem podjetju. — Ponudbe na oglas. odelček »Jutra« pod »Kapital«. 4426

Družabnika

s primernim kapitalom, za trgovino mešanega blaga iščem. Mesečni promet cca 120.000 Din. Ponudbe na oglas. odd. »Jutra« pod šifro »Trajna eksistencija«. 4368

Z manjšim kapitalom

se udeležim pri solidnem podjetju. Natančne poudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Podjeten trgovec«. 4224

Z manjšim kapitalom

se udeležim pri solidnem podjetju. Natančne poudbe na oglasni odelček »Jutra« pod »Podjeten trgovec«. 4224

Financirja

s sodelovanjem, iščem za ustanovitve nove, zelo dobičkonosne industrije s delavcem v Ljubljani. Po- ložen kapital se v enem letu podvoji. Ponudbe prosim na oglasni odelček »Jutra« pod šifro »Obsežna industrija«. 4528

Posestva

Novo lepo hišo pripravno za k. p. raz- rene, v lepotični kraju v Savinjski dolini, vsem odstopanja po zelo nizki ceni prodam. Hiša sestoji iz 2 sob, kuhinje, pralnice, velikega prostora za delavnico ter majhnega vrta. Električna razsvetljava. — Pojanila daje Ferjan, Jesenice 19, Gorenjsko. 4334

Dvonedstropna hiša

lepa, velika, z 12 stanovanji, moderno urejena na lepem prostoru. Velike kleti, vrt, vseh odstopanja ugodno prodam. Potrebni kapital samo 200.000 Din. Naslov pove oglasni odelček »Jutra«. 4248

Hišo

trgovsko ali tudi drugo, na prometni točki Maribora kupim. Ponudbe z opisom in navedbo cene na podružnici »Jutra« v Mariboru pod šifro »K. N.« 4551

Pozor, mesarji in prekaževalci!

Prodajam novozidano hišo ob državni cesti in kolo- dvoru, s prvovrstno vple- leno mesnico v hiši in podružnici na avstrijski meji. Imam blaginjo in električni pogon. Radi družinskih razmer prodam po zelo ugodni ceni. — Ponudbe pod šifro »Mesnica« na podružnici »Jutra« v Mariboru. 4554

Vrednoti

20 % kronske bone kupi in plača najbolje K. Čamernek, Ljubljana, Dunajska cesta. 4405

20 % bone

kupim in plačam najbolje. Oskar Adamič, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7. »Sana«. 4404

20 % kronske bone

na najugodnejše Upravni- štvo »Merkur«, Ljubljana. Večna pot 5, telefon 3052. 4120

Vrednostne papirje

sečke itd. kupim in plača najbolje Upravništvo »Mer- kur«, Ljubljana. Večna pot št. 5, telefon 3052. 4120

20 % bone

kupi Iran Franc, Ljubljana, Dunajska cesta št. 46. Telefon 3820. 4022

Pohišstvo

Opravo za spalnico za 2 osebi in eno za 1 osebo ter več drugih stvari prodam na Bledu — go- stilna pri Potoku. Ogleda se lahko pri namestniku. — Lastnik: Jakob Bara št. Celje. 3944

Lepo spalno sobo

za eno osebo prodam po zelo ugodni ceni radi pre- selitve. Ogledati med 10. in 12. ur med 2. in 4. ur. — Levečevi ulici 8 — proti Rožni dolini. 4513

Sobno kredenco

črno, moderno lepo in sto- le (naslanjajo) netapeirane. Ponudbe po »Vse čisto« na ogl. odd. »Jutra«. 4190

Sobno kredenco

majhno, črno, moderno kupim. Ponudbe na oglasni odelček »Jutra« pod šifro »Čista in nepokvarjena«. 4509

Oblačila